

TORSDAG 26 FEBRUARI. NR 9/2015

Lönnebo firar tjugo år med frälsarkransen
Sidan 12

Nytt loppis för missionen
Sidan 7

Sorgen gav mod att byta bana
Sidan 2

Nya lösningar för stat och kyrka efterlyses

Forskaren Leena Sorsa uppmanar kyrkan att inte blunda för kravet att se över förhållandet kyrka-stat.

Varken statskyrka eller tvångsmässigt sekulär stat är lösningen, menar hon. **SIDAN 6**

Uppmanar medarbetare att be på arbetstid
Sidan 4

Dags för nyöversättning av Nya testamentet?
Sidan 13

Emigranternas minnen befrämjar integration
Sidan 20

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Så ser folket på sin kyrka

KP FOLKKYRKOBEGREPPET är svårt att ta till sig och majoriteten av finländarna uppfattar den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland som en statskyrka. Den slutsatsen drar forskaren Leena Sorsa vid Kyrkans forskningscentral i en nyutkommen publikation. Kyrkan själv brukar framhålla att den, till skillnad från de övriga nordiska, faktiskt varit skild från staten ända sedan år 1869, när det faktum att den lutherska kyrkan inte kunde ledas av en ortodox tsar påpassligt utnyttjades av kyrkolagsarkitekten Frans Ludvig Schau-man. Kyrkan fick rätt att stifta sina egna lagar, en rätt den fortfarande har. Ändå finns det i praktiken många starka band och privilegier i förhållandet. Och det är dem medborgarna tydligt ser och påpekar, enligt Sorsas forskning. I samband med ett föredrag om de nordiska kyrkorna och äktenskapslagstiftningen konstaterade den danska kyrkolagsforskaren Lisbet Christoffersen att den finska modellen trots allt kanske handlar mer om ett delegerat lagstiftningsansvar än ett självständigt. Makten finns kvar hos staten, på samma sätt som den gör i det reformerade Norden överlag. Hennes landsman Erik Bjerager, chefredaktör för Kristeligt Dagblad, är inne på samma spår: Resultatet av reformationen i Norden var inte att kyrkan skulle ha övergett sitt gamla projekt att säkra de kristna värderingarnas plats i samhället. I stället övertog staten projektet, kungen skulle se till att medborgarna hade rätt tro och uppförde sig ordentligt.

I OCH med detta fanns det också en risk att kyrkan glömde bort vad hon själv var, en trosgemenskap i första hand och inte en skola för goda medborgare. Det är samma tankegångar som nu syns i Leena Sorsas viktiga genomgång av förhållandet mellan kyrka och stat. Det behövs en förnyelse och framför allt en medvetenhet inom kyrkan om att det inte kan fortsätta som förut, menar hon. Ungefär samtidigt med hennes rapport publicerar kyrkan en bred undersökning över vaddessmedlemmarförväntar sig av kyrkan. Där kommer det fram att den snabbast växande gruppen är de som benämns *irrallisia* (ung, de med lös anknytning). För dem kvittar epitet som "institution" och "tradition". De väcker snarast frustrationer. Den här gruppen har specifika frågor och önskemål till kyrkan – till självcentreringens branter – och saknar förståelse för attityden "så där har vi aldrig gjort". De utgör en enorm utmaning för kyrkan, inte minst för alla dess anställda. Dessutom är gruppen överväldigande stor, samtidigt som den är starkt koncentrerad till städerna. Hela 1,5 miljoner medlemmar tillhör denna. Grupper som "moderata" och "frisinnade" ligger långt efter i antal med 700 000 respektive 400 000.

En förändring är oundviklig, menar Sorsa. Hon har sannolikt rätt. Lösningen är ändå inte en tvångsmässig sekulär stat. Den ligger i en positiv religiös mångfald. I den har finländarnas breda förståelse för kristen tro sin självskrivna plats, men med andra motiveringar än lagens bokstav.

"Det behövs en förnyelse och framför allt en medvetenhet om att det inte kan fortsätta som förut."

PROFILEN: ANN LÖNNBERG

"Livet kan plötsligt vara över, så vad vill jag egentligen göra med den tid jag har?"

En Fågel Fenix i miniatyr

Sorgen har förmörkat hennes liv i flera omgångar. Ändå kan Ann Lönnberg i dag känna att också det tunga har lärt henne något och erbjudit henne en chans att fundera på vad som verkligen är viktigt.

TEXT OCH FOTO: MICHAELA ROSENBACK

Mottagningen är stor och ljus, pumpflaskor med massageolja står uppraddade på golvet och handdukar i olika färger ligger prydligt staplade på varandra. Här i ett bostadshus i Kyrkslätt har Ann Lönnberg huserat över sin massage-mottagning i knappt tio år. Den här platsen, arbetsutrymmet och samtidigt andrummet, är som en Fågel Fenix i miniatyr: ett fysiskt bevis på att också de mest nattsvarta stunderna i livet till slut kan leda till att någonting får blomma ut. I Ann Lönnbergs fall en dröm om att bli massör.

– Pappa dog helt oväntat i en trädfällningsolycka. Det är nu femton år sedan, men jag arbetar fortfarande med sorgen varje dag. Hans bortgång gjorde att jag fick mig en ordentlig tankeställare. Livet kan plötsligt vara över, så vad vill jag egentligen göra med den tid jag har? Ann Lönnberg är född och uppvuxen i Kyrkslätt och här har hon bott nästan hela sitt vuxna liv. I betongkomplexens storstäder finner hon ingen ro.

– Vi provade på höghuslivet i Dickursby ett tag, men när min faster erbjöd oss att få flytta in i hennes del av mitt barndomshem så tackade vi gladeligen ja. Hon tog i stället över vår lägenhet.

Vi:et var vid den här tiden Ann själv, hennes man Stefan Lönnberg och dottern Helen. Familjen har sedermera utökats med ytterligare två, i dag vuxna, barn vid namn Christer och Mikael.

Den första käftsmällen

Stefan och Ann Lönnbergs kärlekshistoria tog sina första stappande steg i en liten bar i byn Hindhår. Hon studerade vid Husmorsskolan i Borgå landskommun och var ute tillsammans med några vänner. Han var Sibbopojken som

stod tredje längst fram i barkön. När hon fick syn på honom var hon tvungen att fråga sina väninnor om de kände den stiliga unga mannen vid baren. Svaret kom raskt ur Sibboflickans mun: Det är ju Stefan Lönnberg! Ett par år senare var de förlovade.

Mitt uppe i småbarnsårens karusell av vaknätter, blöjbyten och en flyktig dröm om egentid kom den första käftsmällen. Ann Lönnbergs föräldrar meddelade att de skulle skiljas.

– Jag var då 26 år gammal, men i den situationen reagerade barnet i mig. Även om jag visste att mamma och pappa var väldigt olika och prioriterade olika saker i livet blev jag ledsen. Det kändes som ett misslyckande från min sida, som att jag inte hade klarat av att hålla dem tillsammans. Kanske tyckte jag att det var min uppgift som enda barn.

Skiljsmässan fick Ann Lönnberg att fokusera ännu mer på sin egen familj.

– Det var nog resultatet, att jag ville värdera min egen familj och mitt äktenskap ännu högre. När barnen var små var jag hemma med dem på dagarna och på kvällarna hade jag olika typer av serveringsjobb.

Den uppskrivade takten, bristen på sömn och viljan att göra mer än vad dygnets timmar räckte till gjorde att nästa vågdal blev en period av utbrändhet.

– Det är hemskt när man befinner sig mitt i det, men också då lärde jag mig något. Jag hade till exempel varit dålig på att delegera. Jag hade tagit för givet att min man tänkte precis som jag och att han såg alla saker i vårt hem som behövde åtgärdas. När han inte gjorde någonting åt dem tänkte jag "han vill inte", men sanningen

var att han inte ens hade märkt dem.

Det nya jobbet

Millenieåret, det som skulle vara ett nytt kapitel, ett steg in i det nya årtusendet, blev i stället ett år fyllt av ännu mera sorg för Ann Lönnberg. Hennes far dog i en olycka och plötsligt var ingenting sig likt. Känslostormar av sorg, men också skuld inför att ta emot ett arv, skapade ett virrvarr i hennes hjärna.

Att leva vidare när någon som stått en nära har gått bort kan stundtals kännas omöjligt. Men dödsfallet fick henne också att ställa sig själv en fråga av det viktigare slaget.

– Jag hade ett fast jobb i ett kök, men kände att jag nästan inte alls kunde påverka min arbetsmiljö. Jag ville laga mat från grunden men det fanns inte tid så det blev mest hel- och halvfabrikat. Hemma talade vi mycket om situationen och jag började undra, vill jag verkligen göra det här resten av mitt liv?

Kanske var det alla motgångar och erfarenheten av att ta sig ur också de djupa paste av dalar som gjorde att Ann Lönnberg vågade ta steget. Hon sade upp sig från sitt jobb, var hemma en vecka och bestämde sig sedan för att förverkliga en dröm och hobby sedan många år tillbaka: hon skulle bli massör.

– Via en kompis fick jag höra om en bioenergi kurs som jag hoppade på. Det handlar mycket om att förstå sig på kroppen, hur den fungerar och hur energierna i kroppen rör sig.

Ann Lönnberg tog också en yrkeexamen vid Hieronta-Akatemia i Sörnäs, Helsingfors. Men redan innan utbildningen var klar hade hon startat sin egen firma. Först verkade hon i ett litet rum på tolv kvadratmeter, men fick via en bekant höra om ett utrymme som kunde passa hennes mottagning. Den mottagning vi sitter i i dag.

– Ingen människa går igenom livet helt utan motgångar. Och motgångarna blir i slutändan livsvisdomar. Mina motgångar har lärt mig att uppskatta det jag har. Min utbrändhet lärde mig att rensa bort det som tar mer energi än det ger.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Normalmmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Michaela Rosenback
tfn 040 831 6322

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Danske Bank
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Anette Forsström-
Fellman

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag

veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ANN LÖNNBERG har bytt branch i vuxen ålder.
– Att vara egenföretagare innebär en större frihet. Jag kan planera mitt liv och min arbetsdag utgående från vad som passar mig.

ANN LÖNNBERG

FEM SNABBA VAL

TE ELLER **KAFFE**

SOMMAR ELLER VINTER

STAD ELLER **LANDSBYGD**

BEKVÄMT ELLER UPPKLÄTT

KÖTT ELLER **FISK**

Vasa sänker konfirmationsåldern

ÅLDER. Vasa svenska församling sänker konfirmationsåldern från 16 till 15 år.

Därmed går man in för samma konfirmationsålder som de flesta andra församlingar. Det förenklar ungdomsarbetet då stadens bägge språkgrupper konfirmeras i samma ålder.

– Ett år gör stor skillnad. Åttondeklassister har vant sig med högstadiet och står

inför valet av fortsatta studier, niondeklassisterna har redan valt sin väg, säger kyrkoherde **Tor-Erik Store**.

Mellan hösten 2016 och sensommaren 2017 ordnas totalt 14 skriftskolor mot vanligtvis 6–7 skriftskolor. Ungefär 290 ungdomar födda åren 2001 och 2002 berörs.

Konfirmationsåldern i Vasa har varit 16 år sedan 1987.

Sundstén tillbaka till Munsala

KAPLANSTJÄNST. Kyrkoherden i Vörå, **Ulf Sundstén**, söker sig tillbaka till Munsala.

Sundstén är den enda sökanden till kaplanstjänsten i kapellförsamlingen. Medan Munsala ännu var en självständig församling verkade han som kyrkoherde där mellan åren 1998 och 2006.

Sedan dess har han jobbat för Österbottens can-

cerförening och varit kyrkoherde på Kimitoön och i Vörå.

– Jag fyller 60 nästa år och har i snart tio års tid arbetat mest med byråkratin i nysammanslagna församlingar. Därför ser jag glädjen i att bara vara kaplan, i synnerhet i Munsala som är hemma för mig, säger Sundstén till Österbottens Tidning.

Julsångerna gav över en miljon

MISSION. Finska Missions­sällskapetets insamling *De vackraste julsångerna 2014* spräckte miljongränsen.

Kampanjen inbringade 1 009 000 euro, vilket är 24 000 euro mer än föregående år. Under kampanjens 40-åriga historia har man lyckats samla in över en miljon euro bara två gånger tidigare, åren 2008 och 2011.

Enligt de signaler Missions­sällskapet fått från församlingarna ökar De vackraste julsångernas popularitet bland församlingsmedlemmarna.

Fjölårets julinsamling gjordes till förmån för mammor i u-länderna. Arbetet för kvinnors välmående och jämställdhet är ett genomgående tema för Missions­sällskapetets arbete.

MÄNNISKOR SOM drabbas av fattigdom ska inte längre skickas från lucka till lucka på egen hand.

Lägg om välfärdens korridorer

FATTIGDOM. Hela social- och hälsovårdens struktur är i gungning och fattigdomen ser annorlunda ut än förr. Ärkebiskop Kari Mäkinens fattigdomsgrupp, som publicerar sitt förslag till regeringsprogram en månad före riksdagsvalet, har en svår sits denna gång.

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM
ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

2011 arbetade, precis som nu, en arbetsgrupp med representanter för fack och andra intresseorganisationer fram ett programförslag för hur fattigdomen skulle tacklas i vårt land inför riksdagsvalet då. Det mesta av förslaget togs in i regeringsprogrammet.

– Förväntningarna är inte lika stora i år, säger kyrkans diakonichef **Kalle Kuusimäki**, som redan under 90-talets depressionår var med i Helsingforsbiskopen **Eero Huovinen**'s ”hungregrupp”, den första i sitt slag.

I dag vill politikerna slippa de detaljerade överenskommelserna. Samtidigt

”De anställdas inställning och arbetsmetoder är sådana att de bygger upp ett gemensamt förtroende”

Liisa Björklund

har också de stora bitarna i regeringsprogrammet, som kommunreformen och omläggningen av social- och hälsovården, kört fast.

– Regeringsprogrammet blir mera ett strategipapper där man lägger fram visioner för vad man vill uppnå, säger Kuusimäki. Men också då, ja i synnerhet då, är det viktigt att regeringen vet hur samhället ser ut ”sett från de fattigas fönster”.

Ofta handlar arbetet rent konkret om att ge mycket personlig hjälp, samtidigt som man måste inse att det finns resurser i varje människa. Kuusimäki talar om en förtroendefattigdom som byråkratiska strukturer inte klarar av att hantera.

Att ärkebiskopen också är den som sammankallar fattigdomsgruppen förklarar Kuusimäki med kyrkans breda kontaktyta till samhället.

– Redan kyrkans diakonifond är en bra barometer. De ansökningar som kommer in är mycket konkreta.

Proffs som bryr sig

Bland organisationerna i Mäkinens fattigdomsgrupp finns också Helsingfors Diakonissanstalt. Anstalten har under sex år utvecklat det framgångsrika projekt ”Vamos”, med uppsökande verk-

samhet som för in unga som hamnat på drift på bättre vägar.

Men att söka hjälp kräver både kunskap och energi.

– Har man sökt hjälp på många ställen utan framgång innebär det ytterligare en deprimerande erfarenhet, säger utvecklingschef **Liisa Björklund** på diakonissanstalten.

Det centrala i projektet Vamos är att arbetet organiserats på ett nytt sätt. Björklund använder begreppet ”proffs som bryr sig om”.

– De anställdas inställning och arbetsmetoder är sådana att de bygger upp ett gemensamt förtroende.

Björklund vet att metoden en smula missvisande kallas ”allt från en enda lucka”. Förtroende byggs inte upp via luckor – men tanken bakom orden fungerar. Inom Vamos finns alltid en ansvarsperson som hjälper den unga att orientera sig och tänka ut sin framtid.

Samma plattform som Vamos bygger på kan användas i kommunerna för andra grupper med långvariga problem. Finland har en mycket välutbildad kader av anställda inom den sociala sektorn. Kunnandet finns, men i dagens strukturer möts inte utbud och efterfrågan utan mängder av kunnande förblir outnyttjat.

Björklund understryker att man ändå upp på ministeriernivå är väl medveten om behovet av omorganisation. Inom kommunerna har man lanserat framgångsprojekt som ”familjedagvården i Imatra” eller ”Keroputaan malli” inom psykiatrien i Tornedalen.

Problemet är att omorganisationen av välfärden är av gigantiska mått. Hur det ska formuleras i ett regeringsprogram är den nöt som bland andra ärkebiskopens fattigdomsgrupp ska knäcka.

ÄRKEBISKOPENS FATTIGDOMSGRUPP

• **I arbetsgruppen** ingår representanter för bland annat fack och arbetsgivare, företagare och arbetslösa samt Kommunförbundet, Företagarna i Finland, Institutet för hälsa och välfärd, centralförbundet för mental hälsa, den nationella föreningen för arbetslösa och Helsingfors diakonianstalt.

• **Kyrkostyrelsen** har redan i januari gett ut ett eget, bredare förslag i nio punkter för regeringsprogrammet.

FÖRSAMLINGAR VÄSTNYLAND

Fortsatt nedgång

De västnyländska församlingarna har i flera år kämpat för att åtgärda sin ekonomi. Nu gör flera av dem ett positivt resultat för år 2014, men år 2015 ser dystare ut, skriver tidningen Västra Nyland.

I Sjundeå förväntas, liksom i de andra församlingarna, ett bortfall i kyrkoskatten.

– Det minskar hela tiden, men vi har budgeterat för det, säger ekonomichef **Ingeborg Flythström** vid Sjundeå kyrkliga samfundet.

I Västnyland strävar för-

samlingarna efter att få balansen i ekonomin genom att sälja tomter och fastigheter. I Hangö har fastigheterna varit svårålda.

– Det behövs förr eller senare. Annars verkar det som vi hamnar på ett större minus 2016, säger ekonomichef **Kenneth Skarpmann** till VN.

BESKATTNING

”Det skulle vara rättvist. Om andra har det, varför inte vi.”

Timo Soini anser att Finlands katolska kyrka borde få beskattningsrätt, liksom den evangelisk-lutherska och ortodoxa.

WEBBTJÄNST KLAGOMÅL

Kantelupukki jämförs med IS

Fritänkarnas webbtjänst Kantelupukki, där man anonymt kan anmäla religionsutövning i skolor och daghem, har fått häftig kritik i offentligheten sedan webbtjänsten lanserades i januari.

I ett pressmeddelande uppger Fritänkarna att tjänsten jämförts med IS och Stasi. Den har kallats fundamentalistisk, förföljande, barnlig, fanatisk och sagts förklara krig mot religionen. Vem som kritiserat framkommer inte.

Kyrkpressen har tidigare skrivit att sju anonyma anmälningar mot skolor kommit in via tjänsten.

3 FRÅGOR TILL

Martin
Fagerudd

Vanda svenska församlings flytt undan mögelproblemen har varit en

långkörare. Kyrkoherde Martin Fagerudd, hur ser situationen ut nu?

– Just nu finns vi i Vanda kyrkliga samfällighets ämbetsverk på Vallmövägen 5. Det ligger i samma kvarter som Dickursby kyrka varifrån vi flyttade. Orsaken till flytten var att fullmäktige beslöt att riva Dickursby kyrka på grund av den dåliga inomhusluften och mögelskadorna.

Det har varit tal om problem med inomhusluften också i de nya utrymmena, hur är läget med det?

– Före flytten bad jag och församlingrådet samfälligheten att göra en grundlig undersökning av inomhusluften i de nya utrymmena, eftersom Tikkurilan seurakunta flyttat därifrån på grund av dålig luft. Den utredningen visade att luftproblemen var synnerligen problematiska bara i ett rum, men i allmänhet är problemen inte så stora. Därför ansåg församlingrådet att en flytt inte medför nämnvärda risker. Vi har luftrenare i rummen och jag har sagt att man inte ska jobba i det problematiska rummet, då är det bättre att jobba hemma. Ingen av de anställda har berättat för mig att de skulle lida av några symtom.

Vilka är visionerna för framtiden?

– Man ska komma ihåg att de nuvarande utrymmena bara är ersättande och vi kommer att stanna här i högst fem år. Vi väntar på nya, egna utrymmen och det är också mitt personliga mål som kyrkoherde. Dickursby kyrka står för tillfället tom och planen är att den ska rivas om staden går med på det. Sedan finns det planer på ett nytt byggprojekt i kvarteret och där kan eventuellt också vi få plats.

● MICHAELA ROSENBACK

Anställda uppmuntras till personligt böneliv

FORTBILDNING. Andlig fördjupning ska bli en del av kyrkans fortbildning. De första samtalsdagarna kring ämnet ordnas i mars.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Det handlar om att i första hand ge församlingsanställda verktyg för att stimuleras i sitt privata andakts- och böneliv.

– Vi vill ge praktiska exempel på hur olika människor gör. Det hoppas vi ska kunna inspirera församlingsanställda till andlig fördjupning. Fokus ligger på den egna andliga utvecklingen, säger kyrkoherde **Stefan Forsén**.

Forsén är ordförande för den arbetsgrupp som biskopen och domkapitlet tillsatt för att utveckla modeller.

De första samtalsdagarna hålls som fortbildning för församlingsanställda på Lärkkulla den 4–6 mars.

Bara för att man är församlingsanställd finns det ingen garanti för att man har ett djupt andakts- och böneliv.

– Det är inget som kommer med vinningen till tjänst, konstaterar Forsén.

Enligt honom finns det anställda som har ett fungerande andligt liv men också de som försummar det.

– Gemensamt för de flesta är ändå att de längtar efter ett rikt böneliv. Men det finns de som inte har funnit uttrycksätt som passar dem. Att åka iväg på en retreat några dagar passar till exempel inte småbarnsföräldrar.

Tanken är nu att man ska öppna för samtalet och inte komma med anklagelser över att någon missköter sitt andaktsliv.

– Det är en barmhärtighetens hand som räcks ut för att vi ska hjälpa varandra finna det som är värdefullt och viktigt och bära varandra framåt.

Borde man skriva in en daglig andakt i de församlingsanställdas arbetsbeskrivning?

– Det är något man åtminstone borde kunna diskutera naturligt i utvecklingssamtalen. Som förman brukar jag påminna personalen om att de ska ta tid för andlig fördjupning. Det gäller att säga det på ett sådant sätt att de inte uppfattar uppmaningen som att de inte duger som de är.

Öppnade bönekamrar

Under dagarna delar några människor med sig av sin andliga resa och det som hänt i deras liv. Ärkebiskop emeritus **John Vikström**, redaktör **Kerstin Haldin-Rönn** och prost **Ann-Britt Hedman** hör till dem som öppnar sina hjärtans bönekammare.

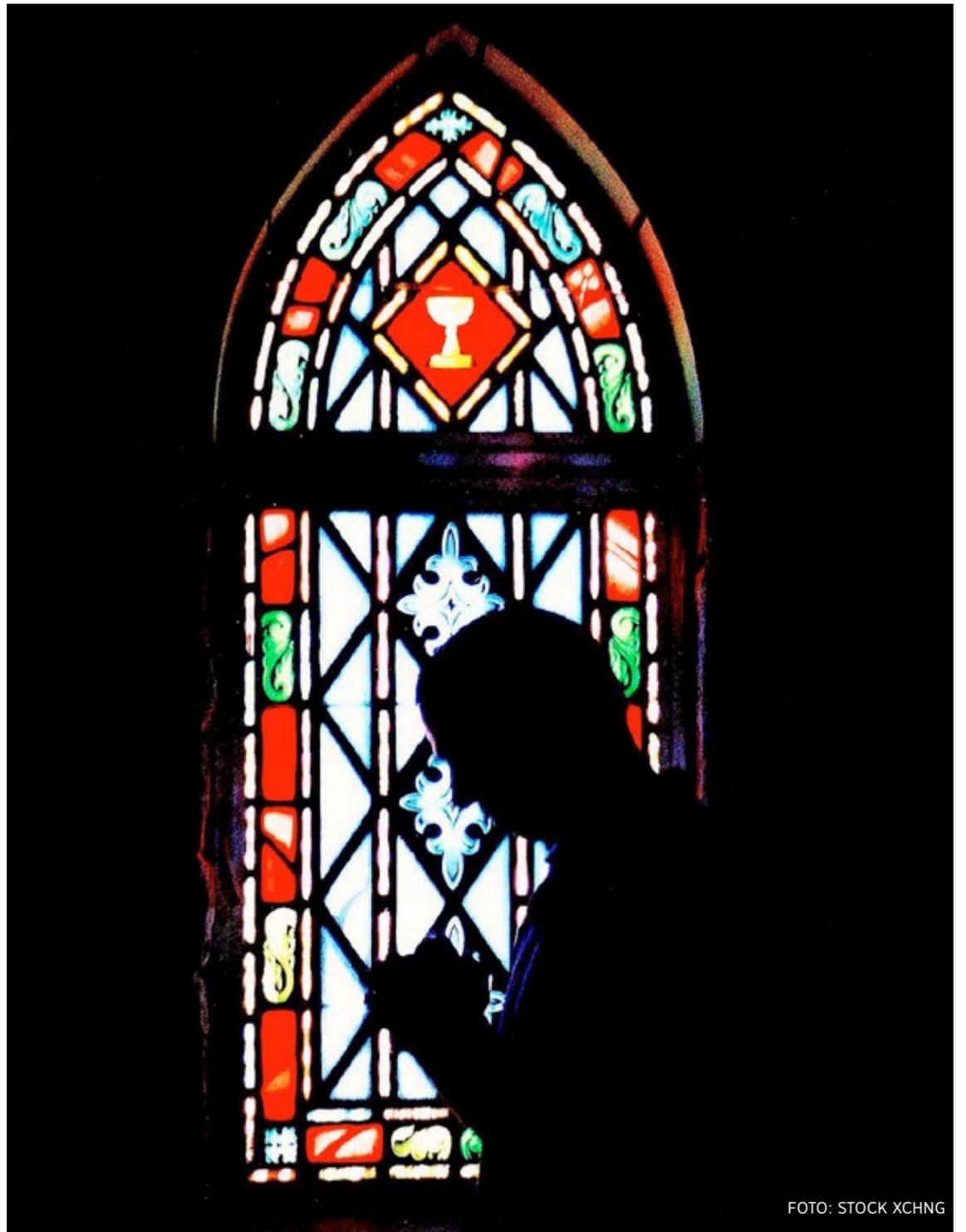

FOTO: STOCK XCHNG

– Jag hoppas att de ska inspirera till vidare samtal om hur man ska gå vidare.

I det här skedet är samtalsdagen ämnad för församlingsanställda. Men även om arbetsgruppen slutfört sitt uppdrag räknar Forsén med en fortsättning. Men först ska dagen utvärderas.

– På sikt tror jag att utbildningen kommer att öppnas även för församlingsaktiva. Kyrkans framtid ligger ju i volontärernas händer.

Alla på samma linje

Stefan Forsén understryker att man inte kan skilja på professionella och amatörer då det gäller den personliga tron. Oavsett om man är anställd i församlingen eller inte.

– Alla är vi på samma linje när det gäller den andliga fördjupningen. Var och en bör finna sin egen väg till fördjupning.

”Det är inget som kommer med vinningen till tjänst.”

AVRÄTTNING EGYPTEN

”Kyrkan är starkare nu”

Den koptiska kyrkan är starkare och har bättre relationer till den muslimska komuniteten efter att 21 egyptiska kristna blivit halvbyggna, menar den koptiska biskopen **Youssef Aboul-Kheir** av So-

hag enligt tidningen *Christian Today*.

– Förföljelse är en del av kyrkans liv. I Europa är kyrkan fri. Vi kämpar mot många hinder. Men vilken kyrka är starkare? frågar biskopen.

IS publicerade förra veckan en video som visar hur en grupp koptis-

ka kristna som kidnappats i Libyen halshuggs. Många dog med orden ”Herre Jesus Kristus” på sina läppar och biskopen jämför dem med kyrkans tidiga martyrer.

I Egypten har dådet lett till att muslimer visar solidaritet och medkänsla för det koptiska samfundet.

SKOLAVSLUTNING SVERIGE

Skola anmäld för julfest

Ett gymnasium i Stockholm har anmälts till Skolinspektionen för ett kristet inslag vid julavslutningen. Ärendet ligger nu hos Skolinspektionen för bedömning, skriver tidningen *Dagen*.

Under avslutningen i kyrkan höll prästen ett tal om ett möte med ett litet nyfött barn i stället för en makthavare. Hon nämnde aldrig Jesus eller Gud, men skolchefen menar att talet skulle kunna översättas till ett bibliskt innehåll.

Prästen **Lena Idestrom**

säger att diskussionen om Gud och Jesus blivit otroligt laddad.

– Jag kan inte be om ursäkt för att jag är präst och kristen. Jag upplever att jag som präst förväntas ta allt ansvar. Skolorna gör ett val när de vill ha avslutningar i våra rum, säger Idestrom.

Reform omöjlig att undgå

STAT OCH KYRKA. Status quo räcker inte. Kyrkan måste ta en aktiv roll och på allvar se över sitt förhållande till staten. Det menar Leena Sorsa, forskare vid Kyrkans forskningscentral.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

Teologie doktor **Leena Sorsa** är tydlig: Kyrkan måste se över sitt förhållande till staten. I en sextiosidig skrift för Kyrkans forskningscentral lyfter hon fram de förändrade förhållandena i det finska samhället och inom det religiösa fältet som orsaken.

– Kyrkans medlemsantal minskar. Det betyder inte att alla de som lämnar kyrkan skulle vara ateister. Men vi lever i en verklighet där en allt större grupp står utanför kyrkan.

Sorsa skriver att evangelisk-lutherska kyrkan själv har gjort tolkningen att den inte är en statskyrka. Orsaken är Finska statens religiösa neutralitet och kyrkans långtgående självständighet. Men Sorsa framhåller att alla inte delar kyrkans tolkning. Hon hänvisar bland annat till internationell forskning och den samhällsdiskussion som förs inom Finlands gränser.

Själv anser Sorsa att Finlands evangelisk-lutherska kyrka fortfarande har flera statskyrkliga drag, även om deras betydelse i praktiken inte nödvändigtvis är särskilt stor.

– Ordet ”statskyrka” tolkas på väldigt många olika sätt och det finns ingen tydlig definition på vad ordet innebär. Därför är det en knepig term, säger Sorsa.

– Men det vi kan konstatera är att många av de drag som traditionellt har ansetts höra ihop med en statskyrka ännu i någon mån syns i vår kyrkas förhållande till staten. Det här påverkar diskussionen i Finland.

Hon menar att det rykte Finlands evangelisk-lutherska kyrka har om sig bland finländarna är att den är en statskyrka. Och det här ryktet är en barlast för kyrkan.

– Kyrkan uppfattas som en av de auktoriteter vars makt nu ifrågasätts i hela samhället. I stället för trosgemenskapen är det kyrkans organisationsliknande drag som betonas.

Det här betyder att kyrkan riskerar att fjärras från både sin kärnuppgift och sina medlemmar.

– Människor upplever att kyrkan har en privilegierad ställning i samhället. Och det väcker missnöje, särskilt och i allt högre grad bland de yngre finländarna.

Den gyllene medelvägen

Vilken är då vägen framåt? Sorsa säger att det viktigaste för både staten och kyrkan är att alla finländare har samma värde och religionsfrihet, både till och från religion.

– Det betyder inte att den religionskritiska sekulära statens väg framåt är den rätta. Om vi vill åstadkomma jämställdhet och religionsfrihet är både alternativet med en tydlig statskyrka och alternativet med en religionskritisk sekulär stat omöjligheter.

RIKSDAGSMÄN LÄMNAR en gudstjänst i Storkyrkan (nuvarande domkyrkan) år 1930. FOTO: MUSEIVERKET/PIETINEN

Men det finns en tredje väg framåt. Den vägen kallar Leena Sorsa för ”positiv neutralitet”.

– Det skulle innebära att staten är helt neutral, men positivt inställd till olika religioner och livsåskådningar. I ett sådant samhälle får religioner både synas och påverka.

Oberoende av neutraliteten kunde staten på olika sätt samarbeta och understöda de religiösa samfundens arbete, det arbete som bevisligen befrämjar många medborgares välbefinnande. Men den här vägen framåt innebär att evangelisk-lutherska kyrkan inte i framtiden nödvändigtvis står i särställning i förhållande i staten.

– Som majoritetskyrka är det lutherska kyrkans uppgift att stöda minoritetssamfundens ställning och önskemål. Här ser jag att evangelisk-lutherska kyrkan har en verkligt viktig uppgift.

Statens uppgift

Sorsa menar att ett praktiskt steg framåt är att staten sammankallar till gemensamma förhandlingar om hur relationen mellan stat och religiösa sam-

LEENA SORSA säger att finländarna i allt högre utsträckning ifrågasätter kyrkans förhållande till staten.

fund ska se ut i framtiden.

– Det är statens uppgift och ansvar att se till att medborgarna upplever att alla är jämställda och har religionsfrihet. Men det här är också ett arbete som kyrkan aktivt ska ta del i, liksom företrädare för andra religiösa samfund.

För kyrkan är det viktigt att de förändringar som sker görs i enlighet med kyrkans självförståelse. Sorsa lyfter fram att det i förändringens tidevarv är viktigt att kyrkan har en stark uppfattning om vad det är som är dess grundupp-
gift, dess mission.

I rapporten skriver Sorsa att kyrkans identitet som folkkyrka inte är beroende av kyrkans förhållande till staten, men att kyrkan ändå bör reflektera över vilken identitet den faktiskt vill ha i framtiden: ”På grund av att majoritetsställningen försvagas har kyrkan orsak att diskutera om identiteten som folkkyrka är den man vill bevara i framtiden. Och i så fall: Vill man att folkkyrkligheten bevaras på grund av folkkyrkans historiska och kulturella arv? I så fall löper kyrkan en risk att krympa ihop till ett historiskt minnesmärke eller en kulturkyrka som upprätthåller traditioner.” (red. övers.)

Kyrkans forskningscentral presenterade tidigare i februari Leena Sorsas 60-sidiga lägesbeskrivning *Kirkkona valtiossa – Katsaus Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtiosuhteen edellytyksiin ja uudistuspaineesiin*.

Mötesplats som ska vara till hjälp

SOLF. På backen mellan församlingshemmet och museiområdet Stundars ligger en liten röd stuga som samlar både loppisfyndare och kaffedrickare. Alla intäkter går till välgörande ändamål.

TEXT OCH FOTO:
JOHANNA GRANLUND

Solfs församling ville utveckla missions- och biståndsarbetet och hade en stuga som tidigare använts av barn- och ungdomsgrupper men som nu stod tom. Församlingen tog modell av missionsstugor som finns i flera andra församlingar och öppnade en egen: Lovisas missionsstuga.

Roligt träffa människor

Gun-Lis Landgårds, som är ny diakoniarbetare i Solfs församling och koordinerar arbetet med missionsstugan, berättar om verksamheten.

– Vi har en loppmarknad med goda fyndchanser och så serverar vi kaffe och kaka för den som bara vill sitta sig ner för en stunds samtal och gemenskap.

Missionsstugan öppnade för snart tre månader sedan.

– Folk börjat hitta hit. De kommer med donationer, köper saker och dricker te och kaffe. Jag tycker själv att det är jätteroligt att komma hit och träffa alla människor!

Målet är att missionsstugan ska vara en avslappnad mötesplats, inte bara för Solfborna utan också för människor som kommer längre ifrån.

Nu händer något

Verksamheten i missionsstugan sköts av frivilliga medarbetare som turas om att vara på plats under öppethållningstiderna. Idag har **Jeanette Smeds** och **Lisbeth Svarvars** hand om att ställa i ordning och öppna, sköta försäljningen och sortera

ANNIKA NYBERG med dottern **Agnes** utforskar utbudet vid Lovisas missionsstuga. **Gun-Lis Landgårds** är diakoniarbetare i Solfs församling och ansvarig för verksamheten vid missionsstugan.

och prissätta donationerna.

– Det är roligt och intressant att jobba här, säger **Jeanette Smeds**, som gör sitt första pass i missionsstugan.

– Dessutom har man själv chans att fynda!

Vid ett av kaffeborden sitter **Frida Grönqvist** med treåriga dottern **Agnes**. De har köpt en skål och en sopborste och nu kopplar de av med varsin kakbit.

– Jag har sett missionsstugans skylt några gånger, men det här är första gången jag är här. Jag tycker det här är ett roligt initiativ. Det här huset har sett lite bort-

glömt ut men nu händer det något. Dessutom känns det väldigt bra att alla pengarna går till välgörande ändamål – säger **Frida Grönqvist**.

För människor i nöd

Alla inkomster från försäljningen går oavkortat till biståndsarbete.

– Pengarna ges till en skola för funktionshindrade och autistiska barn i Tanzania och till vår vänförsamling i Estland, berättar **Landgårds**.

Visionen är att det vi gör faktiskt ska ha betydelse för människor i nöd.

Inför öppningen tog **Gun-**

Lis Landgårds och de frivilliga medarbetarna hjälp av en van loppisbesökare för att få riktlinjer för hur varorna skulle prissättas.

– Det är inte så lätt att veta vad som är lagom. Men vi håller låga priser för omsättningens skull, konstaterar **Landgårds**.

Någon undrar kanske varifrån namnet **Lovisas missionsstuga** kommer. Husets sista invånare, en kvinna vid namn **Lovisa**, har fått ge namn åt stugan.

Lovisas missionsstuga i Solf har öppet lördagar klockan 11–14.

VÅGA FRÅGA

Godkänn men gå vidare

MARIA SUND-GREN-LILLQVIST är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarförfrågor om familj och relationer.

Jag tappar livslusten efter julen, då andra börjar vänta på våren. Inte ens de ljusare dagarna gör mig glad. Vad kan jag göra för att må bättre?

HUR VI mår är något som hela tiden förändras. Endel människor mår sämre under hösten och den mörka årstiden, medan andra upplever att ljuset och våren får dem att må dåligt. Vi behöver acceptera det och komma ihåg att våra känslor är något som hela tiden förändras. Oftast börjar vi må bättre efter en tid, och gör vi inte det så får vi ändå komma ihåg att ingen känsla eller tanke varar för evigt. Vi kan påverka hur vi mår i viss mån. Men vi kan inte förändra vem vi är och vi kan inte byta ut vårt psyke. Framförallt behöver vi ha realistiska förväntningar på livet. Vi behöver kanske fundera på hur mycket vi kan kräva. Egentligen kan vi inte kräva någonting, vi kan bara önska och hoppas och göra allt vi kan för att få det bra.

ENLIGT LYCKOFORSKAREN **Sonja Lyubomirsky** behöver vi ta tillvara lyckan i livet. Se det stora i det lilla. Höra att fåglarna kvittrar på promenaden, notera det och hur det känns i kroppen. Våga stanna upp och känna. Fånga lyckan när den kommer. Lyckan finns överallt, men är rätt tystlåten. Lyckoforskaren menar att vår lycka är till 50 procent genetisk. 10 procent beror på omständigheter och 40 procent kan vi själva påverka. Endel människor har en tendens att skylla sin olycka på andra, och det kan säkert vara befogat då och då. Men det är upp till mig hur jag klarar av att förhålla mig till livet och dess omständigheter. Förmågan att kunna gå vidare och att inte älta är en nyckel till lycka. Det handlar om acceptans. Att jag accepterar det som hänt, men att jag inte låter mig nedslås utan går vidare och ser det goda i livet. Jag får sörja och vara bedrövad, men det är inte bra för mig om jag fastnar i mörka tankar. Vi kan besluta oss för att lämna dem bakom oss. Naturligtvis kommer de tankarna tillbaka, och vi behöver kanske älta dem en stund igen, men sedan lämna dem bakom oss. För ältandet är depressionens grund och därför behöver vi komma loss.

DU MÅR bättre under vintern och hösten. Finns det saker du gör då som du inte kan göra under våren? Eller glömmes du bort vad du brukar göra? Eller blir du nedstämd och apatisk? Det är rätt vanligt att vi slutar att göra roliga saker när vi blir deprimerade. Att försöka återuppta hobbyer eller aktiviteter som du tidigare mått bra av är ett gott råd. Att gå och samtala med en psykolog eller någon annan med erfarenhet av samtalsterapi är ett annat. Att skriva ner vad du tänker kan hjälpa dig att reda ut dina tankar. Att göra något för andra är bra för vårt psykiska välbefinnande. Vidare får du vara vänlig mot dig själv och komma ihåg att du brukar må bättre under andra tider på året, och att det antagligen kommer att bli så också nu. Du får försöka att acceptera att hur du mår går i cykler och att du så småningom mår bättre igen.

Fråga KP:s expertpanel

IKP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN NINA ÖSTERHOLM

Alltid lojal och älskar all mat du gör

Napoleon bet doktorn i baken när han skulle ge mamma en spruta. Han var en

terrier av ett riktigt slag, kallades **Napoleon**, nafsade och rymde men försvarade pliktskyldigt

barnen när den ondsinta läkaren kom för att vaccinera dem.

Ledi-hunden var väl någon slags spets. Långt innan det mänskliga örat uppfattade något ljud visste hon att bombplanen var på väg.

Punaparta var hästen som åt upp mormors hand-

ske. **Prins** och **Stjärna** var arbetshästar. De skrattade när mormor kom till ha-gen iklädd shorts. Allt finns på bild.

Jag vet mer om djuren än om människorna i vår släkt. För en liten stadsflicka blir de fyrbenta nästan magiska varelser med stora per-

sonligheter. De representerar mod och list, de har humor men mest av allt är de lojala mot sin ägare.

Det är lätt att skratta åt hur tanterna går och pratar med sina mopsar på gatan. Sedan jag själv skaffade hund skrattar jag inte längre. Jag oroar mig för hur

min lilla flicka har det. Som en bebi har vi skött henne. Som en fullvärdig familjemedlem sover hon nu dagsömn på soffan. 20 kilogram hårboll som snarkar. Utan henne är hemmet inte lika dammigt, men det är inte heller någon som är intresserad av precis allt vad

du gör, älskar all mat du lagar eller välkomnar dig när som helst på dygnet.

Det står skrivet att människan ska ta hand om djuren. Ibland får jag ändå känslan av att det är väldigt många djur som håller en människas välmående i sina tassar.

DIALOG. En inhägnad synagoga med skottsäkra fönster och moskéer runtom i landet som sätts i brand. Religiösa hatbrott har blivit allt vanligare, också i Sverige. Men samtidigt kämpar fler för förståelse över religionsgränserna.

De vill få Sverige att vägra hata

TEXT OCH FOTO: AXEL VIKSTRÖM

”Till sist ber jag er att inte stanna kvar utanför synagogan. För nu ska vi tillbaka ut i verkligheten.”

Det är så här rabbiner i dag tvingas avsluta gudstjänster i Malmö. Staden som den lokala tidningen Sydsvenskan döpt om till ”Hatbrottens stad”.

Under de senaste två åren har hela 137 anmälningar om hatbrott mot judar inkommit till polisen i Malmö, som ju bara ligger en Öresundsbro ifrån det Köpenhamn där de dubbla terrordåden inträffade häromveckan. I januari gick det så långt att judiska församlingen beslöt att resa ett stängsel runt synagogan, som sedan tidigare är försedd med skottsäkra fönster.

– Aldrig att jag skulle våga ha på mig en Davidsstjärna när jag går ut och klubbar, säger **Susanna** från judiska församlingens ungdomsgrupp.

Samtidigt som antisemitismen gjort sig hemmastadd i Malmö har islamofobin fått allt starkare fotfäste, både runtom i landet och på riksdagens läk-

tare. På juldagen antändes en moské i Eskilstuna och under de kommande dagarna upprepades dådet i Eslöv och Uppsala. I samma veva kallades Sverige till förhör i FN efter en rapport med bitande kritik mot att diskriminerande uttalanden ökar i den politiska debatten, främst från högerextrema politiker.

I slutet av januari sände SVT:s Uppdrag Granskning två uppmärksammade program om antisemitism och islamofobi i Sverige. Framför teven hem-

”Ganska stora kristna ledare kan öppet i sociala medier beskriva islam som en krigisk religion.”

Ida Wreland

ma i Malmö satt gymnasieprästen **Ida Wreland** och kände en viss hopplöshet.

– En del av mig undrade om vi trots allt arbete som görs är tillbaka på ruta ett. Men vi ska fortsätta med det goda samtalet, och visa upp en annan bild av Malmö och Sverige.

Utöver jobbet som gymnasiepräst är Wreland Svenska kyrkans representant i flera projekt och grupper som arbetar med att förbättra den interreligiösa dialogen. Ett av dessa är ”Co-exist Malmö” som grundades hösten 2012. Konceptet är att skapa trygghet genom möten.

– Otrygghet uppstår när man är rädd för det okända. Vad gör man för att ändra på detta? Jo, man skapar möten med det okända.

Om tro och gemenskap

Tillsammans med representanter för andra trossamfund åker Ida Wreland runt i Malmös skolor och samtalar med eleverna om tro och gemenskap. Ibörjan fick de själva bjuda in sig, men på senaste tiden har rektorer och lärare

KOMMINISTERN Per Kristiansson och gymnasieprästen Ida Wreland är övertygade om att interreligiöst arbete kommer spela en stor roll för Sveriges framtid.

INHÄGNAD. Efter att hotbilden mot judar ökat beslöt judiska församlingen i slutet av januari att resa ett stängsel runt Malmö synagoga.

börjat höra av sig allt oftare.

– Mycket handlar om att visa upp oss tillsammans, att vi alla strävar efter det goda trots att vi har olika åsikter. Eleverna har många frågor de vill diskutera och flera har svårt att begripa att kristna, judar, muslimer och buddhister kan stå sida vid sida utan att gräla, säger Wreland.

Ett annat projekt som Ida arbetar

med är "Tillsammans för Sverige", ett nationellt treårigt projekt som ordnar utbildningsdagar för unga som vill engagera sig i interreligiös dialog.

– Vi besöker olika religiösa platser i Malmö och ordnar workshoppar om ämnen som normkritik och mänskliga rättigheter. Tyvärr tar projektet slut i år, men vi som arbetat med det i Malmö vill ändå fortsätta med verksam-

JUDINNORNA Pauline och Susanna, imamen Othman Al Tawalbeh och buddhisten Lars Magnusson läser upp budkavlen "Vägra hata" i S:t Petri Kyrka i Malmö.

heten i någon form, säger Wreland.

Per Kristiansson tar fram ett avlångt paket ur sin ryggsäck. Kristiansson är komminister i Västra Skrävlinge församling och samordnare för religionsmöte i Malmö. Han har precis hämtat budkavlen "Vägra hata" på posten. Budkavlens text är sammanställd av Sveriges interreligiösa råd och signerad av representanter för sexton svenska trossamfund.

– På fredagen kommer texten att läsas i moskéer, på lördagen i synagogor och på söndagen i kyrkor av företrädare från andra religioner. Sedan kommer den att överlämnas till kulturminister **Alice Bah Kunke** för att visa vad religionerna i Sverige vill arbeta för, säger Kristiansson.

Högerextremistisk retorik

Både Kristiansson och Wreland berättar att de fått arga brev och telefonsamtal från "så kallade" kristna som menar att de förleder folk till helvetet genom att samarbeta med andra trossamfund. De ser en oroväckande utveckling där allt fler kristna, framför allt frikyrkli-

ga, börjat använda sig av en högerextremistisk retorik.

– Ganska stora kristna ledare kan öppet i sociala medier beskriva islam som en krigisk religion. De som pekar på hur mycket blod det är i koranen borde kanske läsa lite i Gamla testamentet, suckar Wreland.

Duon efterlyser mer synlighet för resultatet av det goda arbetet som görs varje dag. Kristiansson ger ett konkret exempel från när han besökte synagogan för minnesstunden för förintelsens offer.

– Den kanske längsta applåden fick **Siavosh Derakhti**, killen som startat "Muslimska ungdomar mot antisemitism". Det var fantastiskt att sitta i synagogan.

Wreland fyller på med ett annat exempel.

– När Coexist träffades dagen efter Uppdrag granskningens program om antisemitism kände **Salahuddin Barakat** från Islamakademien att han ville göra något. Han fick kontaktuppgifterna till judiska församlingen och gick dit med en blomma och en handscri-

ven lapp med texten "Malmö är inte helt utan er".

Barakat lade upp en bild av mötet på Facebook som delades så friskt att Expressen tog upp storyn. Kommentarfälten svämmade över med hejrop.

– Reaktionerna visar hur viktigt interreligiöst arbete är när vi försöker skapa ett nytt "vi". Det kan ta länge, men alla måste förr eller senare inse att Folkhemssverige inte längre finns kvar, säger Wreland.

Det har blivit söndag och kyrkklockorna ringer i S:t Petri kyrka. Framför altaret står judinnorna **Pauline** och **Susanna**, imamen **Othman Al Tawalbeh** och buddhisten **Lars Magnusson**. Sida vid sida i ett kristet kyrkorum. Al Tawalbeh läser från budkavlen: "I våra religioner finns en etik som betonar ärlighet, rättvisa, vikten av att bry sig om andra och att sträva efter det gemensamma bästa. Människor med olika religiös tillhörighet tror olika, men förenas i strävan efter det goda."

Solen skiner in genom fönstret och fyller hela kyrkan med ljus.

FJÄLLKYRKA. För en del som åker till fjällen är gudstjänsterna i fjällkapellen en viktig rutin. För andra kan resan från vardagens jäkt, i kombination med de upplevelser naturen bjuder på, väcka existentiella frågor. Då finns fjällkyrkan till hands, till och med i skidspåret.

EN SOLIG dag under sportlovsveckan är det fullt i backen. I början av februari var det ingen trängsel och därför perfekt att ta en första tur i backen med en liten nybörjare.

SISKO SALMINEN, pensionerad diakonissa och Ritva-Elina Pylväs som är pensionerad kyrkoherde jobbar frivilligt i kapellet i Äkäslompolo. Några veckor om året kombinerar de församlingsarbete med friluftsliv.

RITVA-ELINA PYLVÄS jobbar lika mycket i terrängen som inomhus. Många givande samtal har förts vid grillplatser längs skidspåren. Reino Pylväs säger att hans jobb som fjällprästens make är att göra upp eld.

NÄR DET vackra S:t Laurentius-kapellet byggdes i slutet av 90-talet var Jorma Kujala med och gjorde VVS-planeringen. Han kommer från Seinäjoki, men har en stuga i Äkäslompolo.

KAPELLET I Äkäslompolo stod klart 1999. Dagtid är det öppet för besökare och kvällstid ordnas gudstjänster. Under sportlovsveckorna ordnas flera konserter.

FRÅN ÅBO och Paimio kommer väninnorna Helena Nakolinna och Leena Järvi. Torsdagskvällens mässa har blivit en tradition för dem när de besöker Äkäslompolo.

Kyrkan nära — också i fjällen

TEXT OCH FOTO:
ANETTE FORSSTRÖM-FELLMAN

Vid vägen som leder till den blå ståtliga byggnaden med stora fönster vettandes mot Äkäslompolo sjö, står en skylt "Avoinna". Det kunde ju också stå "Open" tänker jag, med tanke på de många utländska turister som man möter i byn och i skidspåret. Inne i kyrkobyggnaden är det tyst. Tills jag hör ljudet av en gammal finsk film. Jag går in i sakristian och på mitt halvlå svarar ett äldre finskt par.

– Vad bra att det kommer besökare, i dag har det varit för lugnt, säger kvinnan som heter **Sisko Salminen** och dejourerar i kyrkan.

Hon kommer från Verla, en ort nära Kouvola, och jobbar som frivillig i kyrkan någon vecka om året. Hon berättar att fransmän och österrikare besökte byggnaden i går och att hon gav dem en mapp med information om kyrkan som de kunde bläddra i. Katoliker stannar länge, tänds ljus och sätter sig sedan långt bak i kyrkosalen.

– De frågar om byn, kyrkobyggnaden och församlingen, berättar Salminen.

Oftast är det utländska turister som besöker kyrkan dagtid, men på torsdagskvällens mässa och söndagens andakt är det nästan utan undantag

finska turister som besöker kyrkan. Dessa tillställningar är återkommande under året och under sportlovsveckorna ordnas flera programpunkter. Konserter är omtyckta.

– Man märker att musik får folk att komma ut. Kanske kyrkan kunde ordna ännu fler konserter eller ha mer varierande musik i gudstjänsten för att nå ut till folk i vardagslag, säger Salminen.

Prästen finns också i skidspåret

Det är inte bara dejoureringen i S:t Laurentius kapell i Äkäslompolo som är frivillig. Också prästen jobbar på frivillig basis. Den här veckan är det pensionerade kyrkoherden **Ritva-Elina Pylväs** från Rovaniemi som sköter telefonen, är ute och skidar iklädd västen som det står "tunturipappi" (fjällpräst) på och håller förrättningar i kyrkan. Hon berättar att det finns ungefär tio präster som turas om att vara fjällpräster, mot att de får bo gratis i en radhuslägenhet i byn. Fjällkyrkan har verksamhet också i till exempel Levi, Saariselkä, Pyhä och Pallas.

– Jobbet i terrängen är lika viktigt som jobbet i kyrkan. Jag älskar att vistas i naturen och när jag har prästkragen och min väst på, kan det uppstå givande samtal.

Pylväs får frågor om sitt jobb, varifrån hon kommer och hon är i sin tur nyfiken på den som frågar. Vill nå-

gon diskutera mer ingående och har problem som behöver bearbetas, erbjuder fjällprästen samtalstider och själavård.

– När man kommer bort hemifrån kanske tankarna och känslorna förändras, eller tillåts komma fram. Man blir mer emotionell här, säger Pylväs.

Vänligt bemötande

Pylväs tycker det är fint med de små gester som blivit kutym i skidspåret, som att man hälsar på alla man möter och efter ett besök på grillplatsen sätter man några vedträn på glöden för att underlätta för följande besökare. En gemensam upplevelse på naturens villkor förenar och gör människor mindre främmande för varandra, menar Pylväs. Därför är också fjällen en bra plats för skriftskolläger.

Pylväs har i tio års tid dejourerat som fjällpräst och jobbade innan pensioneringen 2013 i Toholampi församling i Mellersta Österbotten. Hon ser inte en nedåtgående spiral för kyrkan, trots att exempelvis utskrivningarna ökat.

– I Finland uppskattas nog kyrkan mer än vad man kunde tro när man följer med rapporteringen i medierna. Jag tycker att jag som präst bemöts positivt och jag ser ljus på kyrkans uppgift.

Mässan ett bra tidsfördriv

Klockan närmar sig åtta på kvällen

"När man kommer bort hemifrån kanske tankarna och känslorna förändras, eller tillåts komma fram."

Ritva-Elina Pylväs

och Ritva-Elina Pylväs står och hälsar kyrkobesökarna välkomna. In kommer ett tjugotal personer, de första är två väninnor från Åbotrakten, **Leena Järvi** och **Helena Nakolinna**.

– Jag har kommit hit i trettio års tid och har för vana att besöka torsdagens mässa. Man får stilla sig en stund, säger Järvi.

– Det finns inte så mycket program i byn just den här veckan och man kan gott komma hit när det ordnas något, säger Nakolinna.

Följande besökare kommer från Seinäjoki och han har också varit med och byggt själva kapellet.

– Jag gjorde VVS-planeringen. Numera är jag pensionär, men jobbar ändå ibland och kan sköta mitt jobb från stugan här i Äkäslompolo. Jag kommer hit för ordet som predikas, det här är ett bra tidsfördriv, säger **Jorma Kujala**.

Följande dag skiner solen för första gången den här veckan och jag träffar Ritva-Elina Pylväs vid en grillplats vid foten av Ylläsberget. Med sig har hon sin man Reino Kujala och vi har en trevlig pratstund medan barnen åter korv. Hon är en varm person som lyssnar och intresserar sig för det som berättas. Hon tränger sig inte på, men diskuterar gärna med den som vill prata. Efter korvgrillningen ger hon sig av mot slalombacken igen. Den gula västen sitter där den ska.

Lönnebo: ”Där rymms hur mycket som helst”

BÖN OCH MEDITATION. Frälsarkransen fyller tjugo år i år.

– Vi lutheraner har beundransvärt satsat på ordens värld, men orden har börjat svika oss, säger Martin Lönnebo, mannen bakom kransen.

TEXT OCH FOTO: KAJ AALTO

Det var inte många i Sverige som trodde på ett luthersk radband när den pensionerade biskopen **Martin Lönnebo** presenterade sin Frälsarkrans 1995. Men den blev en stor succé, som Svenska kyrkan firar med ett tjuogoårsjubileum i år.

– Frälsarkransen är som en gåva till mig på gamla dar när jag inte längre orkar så mycket. Då får den ta över, säger Martin Lönnebo.

Jag träffar honom i Vadstena klosterkyrka från 1430 där förlaget Verbum och Vadstena församling inviger Frälsarkransens jubileumsår. Den lågmälda och över samfundsgränser uppskattade Linköpingsbiskopen är redan 85 år gammal. Det spirar fortfarande av skaparkraft och humor ur den gråa hjässan.

Efter mässan signerar han böcker. En biografi har precis kommit ut. Den heter *Martin Lönnebo, biskopen från Storkågeträsk* (Verbum). Folk drar i honom, vill hälsa och prata. På väg till sakristian ställer jag några frågor. Hans händer skakar, men tanken är klar.

Medan andra prisar den geniala pedagogiken i det till synes enkla armband, vill Lönnebo själv inte säga så mycket om betydelsen av kransen.

– Frälsarkransen hjälper människor att komma ihåg att vi har en själ också, säger han och plirar med ögonen.

Då tränger sig en kvinna på och pratar mycket. Hon vill ha biskopens autograf. Han skriver vänligt en vers och signerar boken. Intervjun kommer av sig och en avtalad lunch väntar.

Vi får fortsätta per telefon senare och fokusera på orden. Martin Lönnebo tycker att evangeliska kristna har svårt med bön och meditation. Därför behövs det hjälpmedel, som ju finns i

de flesta andra kyrkor och religioner.

– Vi (lutheraner) har beundransvärt satsat på ordens värld, men orden har börjat svika oss, säger Martin Lönnebo med eftertanke.

Han påpekar att bön och meditation kräver stillhet och koncentration. Det har vi svårt med för vi har så bråttom och det är så bullrigt och jäktigt.

– Då kan man behöva något som följer med i livet, en påminnelse. Och då räcker det med en blick bara, eller så rör man vid den. Vi har underskattat betydelsen av beröring, det kanske är det som betyder mest i vissa situationer.

Ekumenisk krans

Frälsarkransen föddes 1995 på en liten ö i Medelhavet. Lönnebo hade precis gått i pension efter att ha varit biskop i Linköping i femton år och båtluffade nu i Grekland. En storm tvingade båten till en ö med bara 47 invånare, inklusive byns präst. Lönnebo såg öns män sitta i tavernan med sina radband utan någon som helst brådska. Han fick tag på ett litet rum, och i det började han skissa fram Frälsarkransen.

I dag används Frälsarkransen i hela Europa, mest ”norr om Alpen”, säger Lönnebo. I vår kommer en grupp ungdomar från Italien, från ett ekumeniskt centrum som den förre påven grundat, för att bekanta sig med Frälsarkransen.

– Frälsarkransen är ekumenisk, påpekar Lönnebo.

Under åren är det många som hört av sig till biskop Martin, som man kallar honom i Sverige. Det är brev från människor i olika livssituationer.

– Första gången jag kom till Norge för att tala om Frälsarkransen träffade

”Vi har underskattat betydelsen av beröring, det kanske är det som betyder mest i vissa situationer.”

Ur en pandas perspektiv

BOK

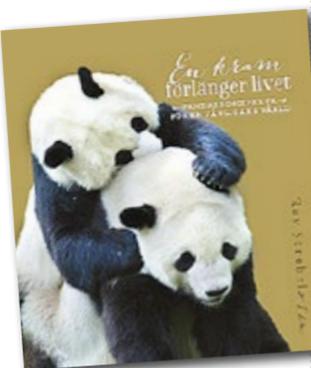
En kram förlänger livet – pandaperspektiv på tillvaron

Författare: Ray G. Strobel
Förlag: Libris

Vad är det pandorna har som människorna saknar?
Enligt författaren **Ray**

Trobel handlar det om ett förhållningssätt till livet som uppmanar till vila, närhet och att man inte ska klia någon annan på ryggen enbart för att bli kliad tillbaka.

Dessa ”pandaperspektiv” presenteras i den lilla boken *En kram förlänger livet* och ackompanjeras av nästan för många bilder på söta pandor i olika

vinklar och positioner.

Visdomsorden är många och skalan av visdom varierar. Här en av mina favoriter:

”Kanske borde du inte alltid slutföra det du har påbörjat. När du är halvvägs uppe i ditt nästa träd, ta en tillräckligt lång paus för att hinna fråga dig själv om det är klokt att fortsätta. För det är ju så, att ju högre upp du kommer, desto bättre utsikt får du. Och

kanske har du redan kommit precis till den plats där du ska vara just nu.”

De finurliga tankekornen som tar avstamp i pandornas harmlösa vardagslunk kan bäst beskrivas som trevliga, men förordet som utlovar att boken ska ge läsaren ”en unik inblick i tillvaron hos ett av världens charmigast djur” målar nog med stora penseln.

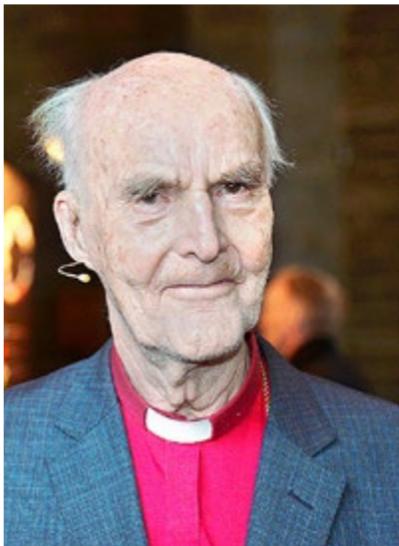
En kram förlänger livet är långt ifrån ett litte-

rärt och fotografiskt mästerverk. Det är inte heller meningen. Snarare handlar det om en passande presentbok som gör en tråkig måndag en aning mindre grå i all sin naiva söthet.

Kan förslagsvis överräckas åt någon som behöver lite lättsmält uppmantran i vardagens små och stora dilemman. För livet är ju, precis som en panda, lite luddigt i kanterna.

• MICHAELA ROSENBACK

MARTIN LÖNNEBO, som skapat kran-
sen, säger att Frälsarkransen är en
Guds gåva till honom.

I VADSTENA klosterkyrka invigdes i
januari ett sakramentskåp som Lön-
nebo ritat. I dörren återfinns Frälsar-
kransens tema.

jag en yngre kvinna. Hon var så glad och tackade för Frälsarkransen. "Jag hade så stor användning av den när jag fick mitt första barn", sa hon. "Jag hade väldigt ångest för att föda barnet, och visste inte hur jag skulle klara det hela. Men jag höll i gudspärlan under hela förlossningen. Och det gick bra", fortsatte hon och skrattade.

Ett brev från en bror till en kvinna med lindrig utvecklingstörning som brukade skicka julkort till biskopen varje år visar livets andra ytterlighet.

- En jul kom inget kort. Men efter en tid berättade mannen att hans syster hade dött. Han hade varit med henne på sjukhuset. När hon kände att slutet var nära, tog hon av sig hörapparaten och bad honom att ge henne Frälsarkransen. Brodern visste inte vad det var, men såg ett armband på nattduksbordet och gav henne det.

- Hon höll Gudspärlan och man såg på läpparna att hon bad. Hon var fullständigt fridfull. Och ganska snart gav hon upp andan. Hon fick med sig Frälsarkransen i graven, berättar Martin Lönnebo.

Alla åldrar

Frälsarkransen verkar fungera som ett hjälpmedel för såväl barn, ungdomar som vuxna. Skaparen av kransen säger att den är öppen så att vuxna kan lägga in sina tankar och barnen sina.

- Och så är den inte som en dator som blir full och trög, aldrig. Där ryms hur mycket som helst, skrattar Lönnebo.

Verbums utgivningschef **Jonas Eek** säger att Lönnebo är ett pedagogiskt snille. Han kom ju redan 1968 med ljusbärarna och nu finns de i varje kyrka. Och så Frälsarkransen.

- Det är en öppning för den moderna människan som kan ha svårt för de slutna orden, de stängda orden. Plötsligt får man komma in och möta en trosförmedling som är mer än ord, ljuset eller pärlan, säger Eek.

Med de öppna orden menar han ord som öken, natt, bekymmerslös-

het, dop. De möjliggör egna tolkningar.

Stora ord

Kyrkans stora ord kan vara ett hinder för människor att närma sig Gud.

- Det är ju så att man kan ha olika erfarenheter av kyrkans stora ord. Man har varit i en situation där man upplevt orden moraliserande till exempel. Då är det bra att börja ordlöst.

Det ligger nog visdom i det.
- Jag tror det, säger biskop Martin och låter lite generad.

- Vi underskattar det ordlösa, men det är en stor sak. Det djupaste kan vi aldrig sätta något namn på.

Så är han tyst en stund.
- De största ögonblicken i livet - ja, då blir man tyst.

FRÄLSARKRANSEN

• **Frälsarkransen** är ett modernt radband som skapades av Martin Lönnebo 1995.

• **Frälsarkransen** har 18 pärlor med olika färger och betydelser.

• **Glaspärlorna** i Frälsarkransen skapas för hand i en by i Indien där de anställda får rättvis lön, bra arbetsförhållanden och skolgång för sina barn.

• **Den** har tillverkats i över en halv miljon exemplar.

• **Martin Lönnebo** har valt att låta sin royalty för Frälsarkransen gå till Individuell människohjälp (IM), där han har inrättat en fond i sonen Jonas namn för barn och unga med psykisk utvecklingsstörning.

Från Ande till ande till Ande

NYA TESTAMENTET

När tiden var inne ...

Provöversättning av
Lukasevangeliet 9-19 och
Galaterbrevet

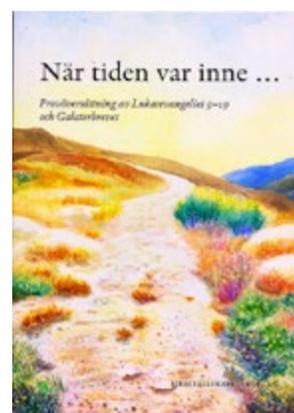
Förlag: Bibelsällskapets
förlag (2015)

Tanken på en ny översättning av Nya testamentet har ventilerats inom Svenska Bibelsällskapet under de senaste åren. Den nuvarande översättningen som ingår i Bibel 2000 är från år 1981, NT 81. Drygt 30 år anses av somliga motivera en ny översättning, medan andra inte är lika ivriga. SBS har sett det bäst att skicka upp en provballong, en nyöversättning av en del av Lukasevangeliet samt Galaterbrevet, för att testa reaktionerna. Det vill säga om provöversättningen är så mycket bättre än NT 81 att det vore motiverat med en helt ny översättning.

Jag noterar att "salig" fått ge vika för "lycklig". Den finska nyöversättningen utan kyrkans sanktion från 1972, Uusi testamentti nykysuomeksi, gjorde just så ("onnellinen" istället för "autuas"), men 1992 års finska kyrkobibel höll sig till "autuas", och inte heller NT 81 avvek från "salig". Men nu har alltså tiden blivit mogen för att begravas "salig", anser översättarna.

En annan innovation är att "ve" inte längre anses gångbart. "Ve er, fariseer" föreslås heta "Dom över er, ni fariseer!" Den översättningen utgör nog en rätt fri tolkning: grekiskans "ouai" har nog inget med dom att göra. Jag undrar hur man ska hantera dess gammaltestamentliga motsvarighet "aj". Ska Jesaja ropa: "Dom över mig! Jag är förlorad..." i Jes 6:5? Och eftersom någon ny översättning av GT inte är att vänta i brådskande, skulle det uppstå oenhetlighet inom den svenska Bibeln. Men ställena med "ve" i GT är inte så många att det inte skulle gå att revidera översättningen på den punkten.

I Luk 12:5 föreslår översättarna "Gehenna" istället för "helvetet". Det står just "gehenna" i grund-

BIBELSÄLLSKAPET HOPPAS med provöversättningen *När tiden var inne ...* initiera en diskussion om det eventuella behovet av en ny översättning av Nya testamentet.

texten, och i en fotnot förklaras ordet. Jag misstänker att "gehenna" är fullständigt främmande för de flesta bibelläsare, men det kan tänkas att "helvete" är så laddat med icke-önskvärda konnotationer att det inte heller vore bra. Men nu blir nog översättningen aningen akademisk.

I Galaterbrevet noterar jag att "anden" i det femte kapitlet stavas med stort A, i motsats till NT 81 men i likhet med 1917 års översättning. Den lilla bokstaven väckte en hel del diskussion för 30 år sedan, och nu blir det alltså igen stor bokstav! I grundtexten finns ingenting sådant som stora begynnelsebokstäver, varför allt beror på tolkning, så för min del går vilkettera, men det vore kanske motiverat med en förklaring om att frågan inte är entydig.

Nyöversättning eller inte? Kanske det kunde bidra till att uppehålla intresset för Bibeln. Nu är ju NT 20 år äldre än GT, med en nyöversättning inom några år skulle det alltså bli tvärtom, vilket väl också går för sig.

Bibelsällskapet emotser läsarnas reaktioner som vägledning för hur man ska gå vidare, det vill säga göra en nyöversättning eller inte. Nu har vi alltså en möjlighet att påverka.

• **RISTO NURMELA**
Skribenten är docent i gammaltestamentlig exegetik vid Åbo Akademi och medlem i Svenska Bibelsällskapets huvudmannaråd.

Mänskligt

Vad rör sig i huvudet på en karl?

Tio män skriver öppet och personligt om stolthet, rädsla och ambition, om lust och förlust. Vad är det som gläder, och som skaver? Texter av bland annat Mats Björklund, Johan Fagerudd, Patrik Frisk, Henrik Huldén och Jonas Jungar.

Fontana Media

Hft. **Rea 12,00** (24,90)

Sissel - Livsresan

Efter skola och språkstudier i USA, Frankrike och Tyskland förälskar sig norska Sissel Lund i en ung, finländsk politiker. "Är det i Finland jag nu ska bo?". I den här självbiografiska reseskildringen berättar Sissel Lund-Stenbäck med värme och insikt om sitt liv, sin tro, sitt Norden och sitt livslånga lärande.

Fontana Media

Inb. **Rea 12,00** (24,90)

SEMESTERTIDER!

OT-resor 2015 Vårens Europaresor

Rundresa i Andalusien

Spaniens själ och hjärta
Gibraltor, Sevilla och Granada
Resa 23-30.3.

Barcelona – Franska Rivieran

Resa 6-13.4.

Italien – Gardasjön

Norditaliens smycke
Resa 13-19.4.

Holland med Blomstertåget

Amsterdam med kanaltur,
Keukenhof, Blomstermarknad,
träskor och Edam
Resa 22-26.4.

Holland – Paris

Blomster, konst och trädgård
Resa 24-30.4

Kroatien – Bosnien- Hercegovina

med Split, Sarajevo och Mostar
Resa 5-12.5.

Sloveniens pärlor och Istrien

Resa 13-20.5.

Brüssel – London

Över Engelska kanalen till London
Resa 5-10.5.

Skottland

Historiens och romantikens land
Resa 11-17.5.

Sommarens resor

Midsommar i Lappland

18-21.6.

Bornholm med Köpenhamn

5-11.7.

Hela familjens Göteborg

5-10.7. och 19-24.7.

Svenska västkusten

5-10.7. och 19-24.7.

Visbykryssning

5-7.7. och 2-4.8.

Höga Kusten

9-11.7.

Göta Kanal

10-12.7., 24-26.7., 7-9.8.

Kolmården

10-12.7., 24-26.7., 7-9.8.

Legoland – Köpenhamn

13-18.7.

Riga

13-17.7.

Sommar i Stockholm

13-16.7. och 27-30.7.

Kolmården och Stockholm

13-16.7. och 27-30.7.

Geiranger – Trollstigen

24-30.7.

Gotland i sommarskrud

24-29.7.

Dalarna – allsång med Kalle Moraeus

26-30.7.

Lofoten – öriket

1-7.8.

Beställ den nya
resekatalogen om du
inte fått den!

Bekanta er med
vår nya hemsida!

www.ot-resor.fi

06- 318 4000

SPA/HÄLSORES PÄRNU Tervis ESTLAND

FR.24 - TO.30.4 529 €
BUSS-BÅT-HELPEPENSION
LÄKARBESÖK-
6 DAGARS BEHAND-
LINGSPAKET
(3 BEH. PER DAG)
RUTT: PARGAS-KIMITO-
EKENÄS O.S.V.
TERVIS HAR SERVICE
ÄVEN PÅ SVENSKA

RUNDRESA SVERIGE-
POLEN-LITAUEN
LETTLAND-ESTLAND.
4-10.5

FRÅGA MERA PÅ
PARTOURS
0440 524911
partours@parnet.fi

ÅLAND 4-8 AUGUSTI 2015
AHVENANMAA 4.-8.8.2015

KATRINA
KAMMARMUSIK
-KAMARIMUSIKKI

KONSTNÄRLIG LEDARE
TAITEELLINEN JOHTAJA
CECILIA ZILLIACUS

TEMAKOMPOSITÖRER
TEMAKÄRRETTÄJÄT
CARL NIELSEN & JEAN SIBELIUS

Magnus Buss & Taxi

Beställningstrafik

Tfn: 0424 2801,
EKENÄS

magnus.lind@magnusbustaxi.fi

KOM OCH NJUT
av god mat, kaffe
och bakverk

- À la carte-restaurang
- Lunch
- Pizza, grillmat
- Catering

Uffes Purmo,
MAT & CAFE tfn
067272255
www.uffes.fi

STALLHAGEN

Stallhagen är ett mikrobryggeri på Åland som har
bryggt öl av hög kvalitet sedan 2004.

Getavägen 196 AX-22410 Godby
www.stallhagen.com

Göran
Sundqvist
TRAVEL PARTNER

*Res med
Göran!*

+358 (0) 400 947 000 goran.sundqvist@aland.net
www.resmedgoran.com

KOMMANDE RESOR:

- 6. - 10.3. Vasaloppet (5 platser kvar)
- 19. - 22.3. Birkebeiner-rennet
- 27. - 28.3. Vårträdgård i Helsingfors
- 8. - 12.4. Påskresa till St Petersburg
- 14. - 21.4. Upplev våren i Holland
- 3. - 9.5. Resa till Svir
- 13. - 19.5. Resa till Karelska Näset, Viborg, St. Petersburg, Narva, Tallinn
- 16. - 25.5. Kroatien kryssning
- 6. - 15.6. Kroatien kryssning
- 27.7 - 2.8. Resa till Nordkalottens fronter
- 3. - 9.8. Vandringsresa till Österrike
- 5. - 10.8. Resa till Sordavala, Aunus, St. Petersburg och Viborg
- 18. - 23.8. Fjärrkarelen
- 20. - 26.8. Norge (Trondheim, Atlantvägen, Molde)
- 22. - 25.9. Ruskaresa till Raitismaja i Äkäslompolo

Bekanta Dig också med våra www-sidor.
Populära stadssemester osv...

ANMÄLNINGAR OCH YTTRELLIGARE INFORMATION:

myynti@kokkolanmatkatoimisto.fi
www.kokkolanmatkatoimisto.fi

Kokkolan Matkatoimisto
Karleby Resebyrå

Fabriksg. 8, 67100 Karleby. Tfn (06) 823 8300, fax (06) 823 8346

Gå igenom ditt försäkrings-
skydd innan du reser iväg!

Bekanta
dig med våra
försäkringar på
folksam.fi

Folksam

Försäkringsbolaget för allt du bryr dig om

Njut av fina sommardagar i den vackra åländska skärgården!

Gå in på www.alandsresor.fi eller beställ årets katalog och
bekanta dig med vårt stugutbud eller färdiga resepaket!

Boka stugsemestern redan nu!

Är du ute i god tid kan du välja din favorit bland
våra över 400 stugor på härliga Åland.

Semesterstuga från **208 €** /vecka
(i 4 personers stuga)

Ålandsresor

Tel. 018-28 040. www.alandsresor.fi

Beställ vår katalog på
www.alandsresor.fi/sv/katalog

SEMESTERTIDER!

BERNYS
CAFÉ & RESTAURANT

Restaurangen öppen Söndagar 12-16
Cafe öppet dagligen från kl. 09:00

Välkomna önskar
Ralf & Christophe

Replot bro - Tel. 06.352.12.00

Boka maten hos oss!

Stenbryllaren Bergbryllaren

Korsnäs

Bergö

Korsnäs 06/364 1152

Bergö 06/343 0307

AVKOPPLING FÖR KROPP OCH SJÄL

MÅ BRA PÅ SPA

Våren 7-14 mars och 2-9 maj
Sommarresa 5-11 juni och 9-14 augusti
Hösten 8 dagar 26 sept och 14 nov
Lååååå Spa 12 dagar 14 nov
Prova på Spa 5 dagar 21 nov
0443 14 15 16 - www.lindelltravel.fi

**SYD ELLER NORD
- VÄLKOMMEN
OMBORD!**

Peter Söderqvist
0500-162 120 Vasa,
touring.partner@kolumbus.fi

RESOR • *Friman*
RESOR • MATKAT • TRAVEL

19-23.4	Spara till Toila med Anneli Hofer
19-26.4	Mat- och kryddresa till Leros
23-25.4	Trädgårdsresa till Stockholm
3-13.5	Foto- och upplevelseresa till Leros
3-13.5	Skriv- och upplevelseresa till Leros
Maj och juni	Segling i Europa med "Hoppet"
11-14.6	Roslagen
12-16.7	Dansbandsveckan i Malung
14-15.7	Utö
19-22.7	Sommarresa till Orsa "Allsång med Kalle Moraeus"
28.8-4.9	Segling i Göran Schildts kölvatten i Bulgarien
12-19.9	Semester- och kulturresta till Leros
14-21.9	Irland
28.9-5.10	Kulturresta till Florens
Oktober	Kulturresta till Rom

frimanresor.fi
info@frimanresor.fi

Registrerad researrangör KUVI 3050/00/M/V
Hangö kontor | Ekenäs kontor
Tel: (019) 248 1004 | Tel: (019) 248 1090

FEST PÅ KILENS HEMBYGDSGÅRD

*Festmiddag 20-250pers. * Stående bord
* A la Carte * A-rättigheter
* Hostel * Strandkapell

Vi öppnar igen i maj 2015
Ta kontakt för planering:
Kilens Hembygdsgrupp,
Kilvägen 90, SIDEBY
tel.040-684 5080,
email:info@kilen.fi, www.kilen.fi

UR EVANGELIET

"Hon vätte hans fötter med sina tårar och torkade dem med sitt hår, och hon kysste hans fötter och smorde dem med sin balsam."
Läs mera i Luk. 7:36-50.

OM HELGEN

Kamp mot mörkret

Jesus kämpade mot mörkrets makter genom att bota sjuka och förlåta syndare. Denna kamp är förenad med bön och tro.

Under den första delen av fastan betonar man i kyrkan ånger, omvändelse och kamp mot mörkrets makter. Fastetidens gudstjänster påverkas också, bland annat genom att både Gloria och lovspsalmen tystnar i väntan på påsken.

RUNT KNUTEN

"Min väg genom sorgen."

Samling för sörjande i Församlingscentret i Jakobstad onsdag kl. 18.

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN PETER KARLSSON

ILLUSTRATION: JOHANNA HÖGVÄG

I spegelblank yta ser du bara dig själv

FINNS DET en tro som är helt befriad från kamp? Nej, jag tror inte det – eller snarare så här: det finns tro som är helt utan kamp men då handlar det om en mycket ytlig tro där man aldrig på allvar vågat se in i sig själv och sina egna inre djup. Vi är mitt inne i fastan. Fastan är en tid av kamp och självrannsakan, men visst är det möjligt att undvika den här 40-dagarsresan och i stället skolka några söndagar för att återkomma på Påskdagen när allt är bra igen!

Jag tycker att hela fastan på något sätt är "ur tiden" – för vi lever i en tid som undviker motstånd. En tid då så mycket handlar om att fly till ytan, den ofarliga ytan där ingenting tillåts bränna till på allvar! Problemet är att när ingenting tillåts ha något djup så förlorar man också stabiliteten – ingenting håller att luta sig mot, allting ger efter.

Mitt övertygelse är att människan behöver motstånd för att utvecklas. Inte ett motstånd som man själv väljer utan det motstånd som livet erbjuder.

Ignatius Loyola har ett begrepp för allt som för oss bort från Gud: *affeciones*, "oordnade böjelser". Ett begrepp som är lätt att missuppfatta eftersom Gud ibland kallar oss genom något som skulle kunna uppfattas som *affeciones*, något man gör i affekt, spontant och oplannat. Den prostituerade kvinnan vi hörde om i evangeliet – kanske var hennes smörjande av Jesu fötter just en sådan "oordnad böjelse". Hon släppte fram sin kärlek till Jesus på ett för omgivningen mycket opassande sätt. Hennes hämningar var för länge sedan söndertrassade genom det liv hon levde. I en bemärkelse var hon kanske därför friare än alla farisäerna där vid bordet hemma hos Simon. Deras ordnade liv och regler i vardagen satt som ett strypkoppel på dem – ett strypkoppel som förhindrade varje spontan handling och varje spontan ord av nyfikenhet och längtan. När de väl mötte den Messias de hade väntat på var de oförmögna att ta emot honom just för att de var så insnärda i sina hämningar. Ingen av dem vågade ta det djupa andetaget och gå under den välpolerade ytan. Frågan till dig och mig blir – vem liknar vi mest? Den misslyckade men fria och förlåtna som älskade mycket, eller de som var lyckade, framgångsrika och välanpassade men samtidigt ofria, oförlåtna och oförmögna till radikal kärlek? Ännu en av dessa obekväma frågor i fastetid!

Peter Karlsson är tillförordnad kyrkoherde i Ålands södra skärgårdsförsamling.

#bönetwitter

"Gud hjälp oss att andas in så mycket av dig att vi vågar lämna vår polerade yta och söka oss ner i djupet av oss själva."

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Mos. 32:22-31

ANDRA LÄSNINGEN
Jak. 1:2-6

EVANGELIUM
Luk. 7:36-50

Andra söndagen i fastan.
Temat är "Bön och tro".

PSALMFÖRSLAG

179, 334, 325, 82.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Antependium kallar man den kyrkotextil som täcker altarets framsida. Ordet antependium kommer från latinet och betyder förhänge.

Antependiet betonar altarets helighet, men också nattvardens helighet eftersom nattvarden välsgnas på altaret.

Ofta byter man mellan antependier i olika färg enligt den liturgiska färg som hör ihop med den aktuella söndagen. Antependierna är ofta dekorerade med kristna symboler.

Källor: evl.fi/ordlista, Wikipedia.

KALENDERN 27.2-5.3

DOMPROSTERIET

BORGÅ
KP 26.2
SÖ 1.3 KL. 10: GUDSTJÄNST i Svartbäck-Spjutsunds skärgårdskyrka, Wilén, Söderström
KL. 12: HÖGMÄSSA i domkyrkan, Stråhlman, Puska, Tollander, Clas Abrahamssons gudstjänstgrupp, lägerdeltagare.
ON 4.3 KL. 13: MÄSSA i TAIZÉSTIL i Lundagatans kapell, Stråhlman, Tollander

LAPTRÅSK
Sö 1.3. kl 10: Mässa i kyrkan
On 4.3. kl 9.30: Vuxen-barn i fh
On 4.3. kl 11: Melodiekören övar i fh
On 4.3. kl 14.15 o 15.14: Barnklangen i fh
On 4.3. kl 16.30: Ungdomsbandet övar i gamla kansliet
To 5.3. kl 14: Missionskretsen i fh
To 5.3. kl 18: Konsert i kapellet, nya orgeln invigs

LILJENDAL
Lö 28.2. kl 10.30-12.30: Nappeklubb för 3-6 åringar i Mariagården
Su 1.3. klo 12: Messu kappeli, kirkkokahvit E-L B
Ti 3.3. kl 13-16: After School i Mariagården
On 4.3. kl 9: Vuxen-barn i Mariagården
On 4.3. kl 19: Kyrkokören övar i Mariagården
To 5.3. 9.30-11.30: Öppet café i Annagården, Gina Nyholm

LOVISA
Lovisanejdens oratoriekör: lö 28.2 kl. 10-15 i församlingssgården
Gemensamt Ansvar -konsert: lö 28.2 kl. 18 i kyrkan. Sampo Sar-sila, gitarr
Gudstjänst: sö 1.3 kl. 10 i kyrkan, af Hällström, Tollander, En Dam-kör. Efter gudstjänsten sommar- och vinterskriftskolans lektion
Samkristen förbönstjänst: må 2.3 kl. 18 i församlingssgården
Pensionärsföreningen: ti 3.3 kl. 13 i församlingssgården
Ungdomskören: ti 3.3 kl. 14:30 i kyrkan
Morgonmässa: on 4.3 kl. 8 i kyrkan
Morgonkaffe: to 5.3 kl. 8:30 i Tikva

PERNÄ
Café Mikael: fr 27.2 kl. 10-12 i Mikaelstugan, Jeannette Sjögård-Andersson.
Högmässa: sö 1.3 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Paula Jokinen.
Forsby pensionärskrets: on 4.3 kl. 13.00 i Mikaelstugan, Jeannette Sjögård-Andersson, gäst Antti Jokinen.
Önskepsalmkväll: on 4.3 kl. 18.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Antti Jokinen.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 27.2 Gun Erikson-Blomfelt, Helsingfors (repris) **Lö** 28.2 8.53 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok *Helga Hund i Betlehem* (repris från 9.4.2005) **Må** 2.3 Sofia Torvalds, Esbo **Ti** 3.3 Jan Tunér, Ekenäs **Ons** 4.3 Patrik Frisk, Sibbo **To** 5.3 Maria Boström, Föglö.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 27.2 Psaltarens poesi. Uppläsare: Vivi-Ann Rehnström (repris från 2.10.2002) **Lö** 28.2 17.58 Ett ord inför helgen, Heliga Treenighetens kyrka i Helsingfors. **Sö** 1.3 Gustav Björkstrand, Åbo **Må** 2.3 Caterina Stenius, Helsingfors (repris från 25.2.2013) **Ti** 3.3 Björn Elfving, Vasa **Ons** 4.3 Tommy Nyman, Esse **To** 5.3 Sissel Lund-Stenbäck, Esbo (repris från 28.5.2013).

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 1.3 Liturgi med Helsingfors ortodoxa församling. Liturgin förrättas av Lars Ahlbäck. Kör: Mariamkören. Kantor: Satu Vola. Diakon: Pär Silén. Läsare: Peter Saramo.

VEGA

ÄMNE KORT

Se mig, hör mig, rör mig ...

Cajsa Tengblad medverkar vid en kväll kring människo-värde, självbild och relationer på Grand i Borgå tisdag 10.3.2015 kl. 18.30.

Tengblad är en 40-årig fyrbarnsmamma från Kaxholmen i Sverige. Hon brinner för att förebygga psykisk ohälsa och visa hur man kan få en sann självbild. Hon är en eftertraktad föreläsare i skolor, organisationer och kyrkor.

SIBBO

Sibbo kyrka: Sö kl 12 mässa Helelene Liljeström, Camilla Wiksten-Rönnbacka. Söndagsskola i Kyrkoby församl. hem. kl 12.

Norra Paipis bykyrka: mässa kl 10, Liljeström, Wiksten-Rönnbacka. Kyrkkaffe och Bönehusföreningens årsmöte efter mässan. **Jenny-Maria:** Må kl 17.30, Prästgården. Ann-Lis Biström.

Veckomässa på Linda: To 5.3 kl 14.

Veckomässa på Elsie: Fr 6.3 kl 10.30.

Kyrkbröderna: Fr 6.3 kl 18.30, Sofiehemmet, Jussasv. 12. Stefan Djupsjöbacka: "Guds namn".

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Fr 27.2

kl. 10-11.30: Knatterytmik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn över 1 år. Wiklund.

kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.

Sö 1.3

kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Fogelberg. Kyrkkaffe.

kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Almqvist. Kammarkören Jubilate. Kyrkkaffe.

Må 2.3

kl. 10-11.30: Babyrytmik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Wiklund.

kl. 11-12: Cellverksamhet "Guds närvaro i vår samvaro" i S:t Jacob. Gertrud Strandén.

Ti 3.3

kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Santeri Siimes.

kl. 13: Träffpunkt. Högbergsgatan 10 E. Brita Pawli: "Nepal i ord och bild".

kl. 19: Kordsvägen i Johanneskyrkan. Lindström, Böckerman.

On 4.3

kl. 14-15.30: Diakoniträffen med pensionerade sjukvårdsläraren Birgitta Geust: Att vårda med hjärna, hjärta och hand". S:t Jacobs församlingssal. Salenius

kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Almqvist.

kl. 17-19: Familjecafé i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivå. Lapalainen.

SORGEGRUPP: Träffas 23.4, 7.5 och 21.5. Anmälningar till gruppen senast 27.3 till karin.salenius@evl.fi eller tfn 09 2340 7724.

Middagsbön i Johanneskyrkan må-fr kl. 12.

Gemensamt Ansvar lunch: 11.3.2015, kl. 13-15. Johannes-salen, Högbergsgatan 10 D. Pris 10€ (intäkterna går oavkortat till insamlingen).

OBS! Vid inbetalning till Gemensamt Ansvar använd referensnumret: 305721. (Tryckfel i j 12).

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi

MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3

Lö 28.2 kl. 10 - 10.45: Lördags klapp & klang (9 mån-4 år med vuxen) med Daniela Forsén (2 vän). Ingen anm.

Lö 28.2 kl. 10 - 10.45: Musikverkstad (5-8 år med eller utan vuxen) med Catarina Bärlund-

Palm (2 vän). Ingen anm.

Sö 1.3 kl. 12: tvåspråkig högm. Matteuskyrkans 30-års jubileum. Medverkande bla kyrkoherarna Jukka Pakarinen och Stefan Forsén samt fastighetsdirektör Kai Heinonen, körerna Itä-sointu, Cantus Novus, Matteus kyrkokör, handklocksorkester. Kyrkkaffe.

On 4.3 kl. 8.30-9: morgonmässa, Hallvar. Morgonmässa varje onsdag i Matteuskyrkan.

On 4.3 kl. 17.30: öppen förbönsgrupp (2 vän).

On 4.3 kl. 18-19: RostRöst i Öst (2 vän). Gruppen övar varje onsdag. Mera info: kantor Mimi Sundroos, tfn 040-584 0296.

On 4.3 kl. 18: MU-mässa, Matteus Ungdom -mässa, Rönnberg. En kort mässa med bönevandring, kyrkkfika efteråt.

On 4.3 kl. 12: Handarbetsgruppen samlas (2 vän), Riitakorpi.

ÖSTERSUNDOM KYRKA Kapellvägen 65

Sö 1.3 kl. 10: högm, Rönnberg, Sundroos. Kyrkkaffe.

PETRUS

www.petrusforsamling.net

Fr 27.2:

kl. 10 Musiklek: i Haga, Vesperv. 12 A. Musiklek för barn 0-4 år med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Sussi Leskinen.

Sö 1.3:

kl. 10 Familjegudstjänst och konsert: till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar, i Månsas kyrka, Skogsbäcksv. 15. Thylin, Ahlberg, Hilli, Leskinen, församlingens barnkör, onsdags-söndagsskolan, koralkören. Lunch med frivillig avgift till förmån för insamlingen. Kl. 12-13 konsert med gosskören Cavata under ledning av Rabbe Österholm.

kl. 15.30 Puls-gudstjänst: i Petruscentret, Vesperv. 12 A. Barnkyrka.

kl. 18 Vesper (N): i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sandell, Hilli.

Må 2.3:

kl. 18 Bibelträff: i Månsas kryka, Skogsbäcksv. 15. 1 tessalonikerbrevet. Leif Nummela.

kl. 19 Samtalsgrupp för män: i Petruscentret, Vesperv. 12 A.

Ti 3.3:

kl. 10 Musiklek: i Malms kyrka, Kommunval. 1. Musiklek för barn 0-4 år med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Sussi Leskinen.

kl. 17 Petrus barnkör: i Munks-höjdens församlingshem, Raumov. 3. Välkomna alla barn från 5 år uppåt! Ledare Liisa Ahlberg 050-5229690.

On 4.3:

kl. 13 Onsdags-söndagsskola: i Månsas kyrka, Skogsbäcksv. 15. Söndagsskola för dej som är 9 år och uppåt. Berättar om Jesus, mellanmål och lekar. Ledare Sussi Leskinen.

kl. 18.30 Petrus Koralkör: i Petruscentret, Vesperv. 12 A. Hilli.

To 5.3:

kl. 10 Babyrytmik: i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Babyrytmik för 0-1-åringar. Välkommen! Ledare Liisa Ahlberg 050-5229690.

kl. 10 Musiklek: i Munkshöjden, Björneborgsv. 1. Musiklek för barn 0-4 år med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Sussi Leskinen.

kl. 13 Öppet hus: i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Öppet Hus är en fri samling för dig som har tid att

komma in på en kopp kaffe. Vi samtalat och delat erfarenheter. Ingen förhandsanmälan behövs. Ledare diakonissan Nina Nybergh.

kl. 18.30 Petrus vokalensemble: i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sångövning. Hilli.

Världsböndagens ekumeniska gudstjänst: firas fre. 6.3. kl. 19.00 i Andreaskyrkan Högbergsg. 22. Medv: Världsböndagskommittén, sång Bo Ekman, tal Susan Haraldson.

Högmässa med kyrkoherdens avskedspredikan: 15.3. kl. 13 i Södra Haga kyrka, Vesperv. 12.

Barnläger 1-5 juni: Info o anmälan på www.petrusforsamling.net/barnlager

HELSINGFORS PROSTERI

Kyrkans värdebdebatt i Helsingfors domkyrkas krypta: torsdag 26.2 kl.18. Riksdagspartiernas ordförande diskuterar fattigdom, utvecklingssamarbete och religiösfrihetsfrågor. Arr. Ev.luth. kyrkan i Finland och Kyrkan i Helsingfors.

Världsböndagen: firas i år för 55:te gången i vårt land. Den firas i över 170 andra länder samtidigt med gudstjänster på mer än 1000 språk. I Helsingfors firas världsböndagen den 6 mars kl.19 i Andreaskyrkan på Högbergsgatan 22. Pengarna som i år samlas in från de olika gudstjänsterna och tas emot av Missionskyrkan i Finland går till ett byutvecklingsprojekt i Afghanistan. Välkommen med i den världsvida bönegemenskapen.

Gemensamt Ansvar insamlingen: öppnades 1.2.2015. Stöd hjälpbehövande i hemlandet t.ex. mindre bemedlade, ensamma och människor som råkat i svårigheter samt barns skolgång i Haiti: genom att delta i insamlingen. Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

Rekreationsdagar för närståendevårdare: 27-30.4.2015 på Kaisankoti herrgårdsbad i Esbo. Samvaro med andra närstående-vårdare, utrymme för egen tid och ro, samtal i grupp, utvistelse m.m. Avgift 95 €. Anmälan senast 27.3. till Jonna Skand, tfn 046-8105037 el Kristina Jansson-Saarela, tfn 09 2340 2540. Arr. Folkhälsans förbund i Nyland, Helsingfors kyrkliga samfällighet.

Det finns ännu plats på specialskriftskolan: 9-13.6.2015 på Lärkulla stiftsgård i Karis. Anmälningar till ledarna, omsorgspastor Ben Thilman, tfn 0400602829 el Kristina Jansson-Saarela, tfn 09 2340 2540.

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbase-rad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour

Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE

So 1.3. 11 Uhr: Abendmahlsgottesdienst (Panzig)

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö. 1.3: Esbo domkyrka kl. 12.15. Kanckos, Wikman. Kyrkkaffe i Sockenstugan. Karabacka kapell kl. 10 Tro och ljus-mässa. Ben Thilman, Wikman. Kyrkkaffe.

Kökklax kapell kl. 16 lovsångsmässa. Kanckos, Kronlund, lovsångsteamet. Parallellprogram för barn. Servering.

Sommarläger för barn: Dagsläger för 7-10-åringar: Mattby kapell 1- 5.6 och 8- 12.6 kl. 8.30-16.30. Max. 25 barn. Pris: 1 vecka 70 €, 2 veckor 125 €, Syskonrabatt 25 %. Mer info: Helena Aitti-Lindberg, 040 763 6250, helena.aitti-lindberg@evl.fi. Övernattningsläger för 7-12-åringar: Solvalla 15 - 18.6. Max. 20 barn. Pris: 120 €, syskonrabatt 25 %. Mataskår 3-7.8.2015. Max 25 barn. Pris 90 €, syskonrab. 25 %. Mer info: Camilla Dannholm, 040 709 9446, camilla.dannholm@evl.fi

Delta-garna i alla läger kan gratis delta i Missionsfestens dagsläger för 7-12-åringar i Lagstads skola lö. 6.6 kl. 9-16. Elektronisk anmälan till alla läger: www.esboforsamlingar.fi senast 8.3.

Familjeklubbar för föräldrar med småbarn: Familjecafé i Köklax kapell må kl. 9.30-11.30. Sång och lek i Sökö kapell ti 9.30-11. Imse-Vimse-klubben i Mattby kapell on 9.30-11.30. Ingen förhandsanm. Klubbarna är gratis.

Braskväll för kvinnor: Mata-skär, internatet, to 5.3 kl. 18.30. Kvällens gäst är Pirjo Lucander. Kvällste.

Retreat med temat "Ljust är gott": Snoan, Lappvik, 10-12.4. Ledare Roger Rönnberg. Pris 75 € esbobor, 120 € övriga. Anm. senast 1.4. claire.broberg@evl.fi, 90 8050 3000.

Kretsar för pensionärer & daglediga kl. 13-15: Träffdax i Köklax kapell ti 3.3, Sökö kapell ti 3.3, Södrök kapell on 4.3, Karabacka kapell to 5.3.

Handarbetsgruppen: Vita huset, Prästgårdsgr. 1, varje ti kl. 16-18.30.

Församlingslunch: Olars kyrka varje ti kl. 12-14. pris 5 €.

Öppen diakonimottagning: Kyrktian, Kyrkog. 10, varje må kl. 11-13. www.esboforsamlingar.fi

GRANKULLA

To 26.2 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.

Lö 28.2 kl. 10.30 Kvinnobrunch: i Grankulla kyrka.

Gästtälare Hilikka Olkinuora med tema: att växa och mogna. Arr. Grankulla svenska församling och Grankulla metodistförsamling.

Söndag 1.3

Kl. 12: Högmässa, Johanna Björkholm-Kallio, Anne Hätönen. Kaffe i nedre salen.

Kl. 12: Söndagsskola i Klubb 97, Pippi Collander och Märta Backman.

Kl. 10: Singelföräldracaféträff i Sebastos, Marina Paqvalén.

Kl. 18: Åkes Jazz Festival: i Grankulla kyrka. Birger's ragtime band & Charlotta Kerbs. Programblad 22 € (20 € med HBL-kort)

Må 2.3 kl. 16 Ungdomskväll: i Klubb 97.

Kl. 18 Ungdomsgudstjänst: Daniel

Nyberg, Marlen Talus-Puzesh, Anne Hätönen.

Ti 3.3 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Barbro Smeds.

Kl. 9.30- 11 Diakonimottagning: och brödutdelning.

Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos.

Kl. 18 Damkören Grazia: i övre salen.

On 4.3 kl. 13.30 Kyrkosyfyörening: i övre brasrummet.

Kl. 18.30 Meditativ andakt med taizésånger: i kyrkan (sångövning kl.18).

Carola Tonberg-Skogström, Arla Nykvist, Anne Hätönen.

To 5.3 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.

Kl. 18.30 Bibelkväll: i Sebastos, Carola Tonberg-Skogström.

Tisdagsträffen 24 mars: besöker vi motsvarande grupp i Olars kyrka. Det blir andakt, lite program och kaffe tillsammans med Esbo svenska församlings pensionärer och daglediga. Start redan kl.12.30! Ingen kostnad för deltagarna, men för att kunna ordna med transport behöver vi anmälningar. Anmäl dig till Karin Nordberg 0503436885 eller pas-torsämberet 095123722, senast den 25.2. Välkommen med!

KYRKLÄTT

EFFA öppnar åter på Lyan för åk 3-4: fredagar kl.13.15-16 under tiden 27.2-27.3. Info: Jenny Åkerlund tel. 050 376 1488

Söndagsskola för barn: lördagar kl. 10 på Lyan. Ingen anmälan.

Söndagsskola för barn: söndagar kl. 12 med start i Kyrkslätt kyrka. Ingen anmälan.

Sjöldgruppen: lö 28.2 kl. 13 Sjö-kulla skola, Sjökvällavägen 285. Biltransport kl. 12 från församlingshemmet i centrum parkeringsplats.

Högmässa: sö 1.3 kl. 10 i Haa-pajarvi kyrka. Linus Stråhlman, Susann Joki.

Högmässa: sö 1.3 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Linus Stråhlman, Susann Joki.

Fastegrupp: sö 1.3 kl. 16 i församlingshemmet. Därefter en gång/vecka med Linus Stråhlman. Ingen förhandsanmälan.

Sång och bön: må 2.3 kl. 18.30 i koret i Kyrkslätt kyrka.

Kontaktgruppen: ti 3.3. kl. 14-15 i servicehuset.

Tovningsgruppen: ti 3.3 kl. 17-19.30 på Oasen.

Biljard&Chill: ons 4.3 kl. 14-17.30. Öppet hus på Hörnan.

Ung gudstjänst: ons 4.3 kl. 18 i Kyrkslätt kyrka.

Föräldra-barn grupper: ny grupp i Masaby kyrka måndagar kl. 14-16, på Lyan tisdagar kl. 9.30-11.30, på Stor-Raula torsdagar kl. 9.30-11.30. Ingen anmälan behövs.

Knatterytmiken har lediga platser: ons kl.9.30-11.45 på Lyan. Info: Teresia Kajanti tel. 050 343 7887, teresia.kajanti@gmail.com

Dagklubb i Masaby kyrka för 3-5 åringar: Lediga platser! Info: Jenny Åkerlund tel. 050 376 1488

Kyrkoherdeämbetets tfn (09) 8050 8292: Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi

Mera info på www.kyrkslatts-svenska.fi

TAMMERFORS

Sö 1.3. 2 söndagen i fastan: gudstjänst kl 11 i SvH, Kim Rantala, Paula Sirén och Marjo Harju, trumpet.

Ti 3.3: Mammor, pappor o barn, kl 10 SvG

Ti 3.3: Tisdagsklubben SvG kl 13-15.30

Ons 4.3: Diakonikretsen kl 13 SvH, Tuija Laurén, redaktionssekreterare TA

GA-insamlingen! När du betalar på nätet funkar de gamla kon-tonumren som står på bankgirot inte längre, vi kom inte att tänka på det och beklagar! Använd t.ex. FI14 5000 0120 2362 28 eller något annat IBAN nr som Du hittar på den lilla bifogade broschyren!

VANDA

Högmässa: sö 1.3 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. M. Fagerudd, A. Ekberg.

Högmässa: sö 1.3 kl. 12 i S:t Martins kapell. M. Fagerudd, A. Ekberg.

Familjecafé: i samarbete med Folkhälsan må 2.3 kl

ESBO STIFT

LOJO
Veckoverksamheten fortsätter.
Närmare info: www.lohjanseura-kunta.fi/verksamhet
Sö 1.3. kl. 13.00: Högmässa i Lojo kyrka. Kuismänen och Saario, kyrkvård Ilse Rantanen. Kyrktaxi och kyrkkaffe.
Ti 10.3. kl. 13.30: Svenska kretsen i Virky kyrka. Läsmöte. Korte och Nurmi. Taxi.
Sö 15.3. kl. 12.00: Familjeguds-tjänst i Lilla Lars, Lojo. Kuismänen och Saario, kyrkvård Nurmi. Soppa. Kyrktaxi.

REGION 2

ÄBOLANDS PROSTERI

VÅSTÄBOLAND
Pargas församling: Högmässa i kyrkan, Wikstedt, Sundell, Lehtonen. Ungdoms-söndag.
On 4.3. kl. 18: Veckomässa i kyrkan, Heikkilä, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling: Högmässa i kyrkan, Granström, Taulio.
Korpo kapellförsamling: Högmässa i kyrkan, Killström, Granlund.
Houtsjärvi kapellförsamling: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Inio kapellförsamling: Högmässa i kyrkan (obs tiden), Backström. Kyrkkaffe.

ÄBO
to 26.2 kl. 18: Öppen bönegrupp (ansvarsperson pja.siegrids@turku.fi) i Aurelia (3 vän)
lö 28.2 kl. 15: Middag för ensamstående föräldrar i Aurelia (2 vän).
sö 1.3 kl. 12: Högmässa i Domkyrkan. Mullo (pred), Ohman (lit), Forsman. Barnhörna i Agricolakapellet. Kyrkkaffe.
må 2.3 kl. 14: Missionskrets i Aurelia (3 vän)
ti 3.3 kl. 18: Tyst meditation i Aurelia (1 vän)
ons 4.3 kl. 13: Café Orchidé i Aurelia (1 vän). Lunch och samvaro till förmån för Gemensamt Ansvar. Lunchens pris 7€. kl. 18 Veckomässa i Aurelia (1 vän)

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
1.3.2 sö i fastan: Högmässa kl 12
Ingemar Johansson och Kerstin Olsson
MARIEHAMN
01.03 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, M P, J D.
05.03 Lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans, M P, G K.
Sopplunch: kl. 12 i församlingshemmet, pris 5€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ
Söndag 1.3 kl. 12.00: Gudstjänst i Smakbyn, Bränneriet. Juanita Fagerholm-Urch, Kent Eriksson, Therese Kronqvist.
Efter gudstjänsten lunch till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar. Fisksoppa, vaniljbulle och kaffe, 12 euro för vuxna, 6 euro för barn (5-14 år). Lotteri med fina vinster.
<http://sund-var道府orsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
To 26/2 13.00: Molpe missionsförening i Bykyrkan.
Sö 1/3 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Speciellt inbjuds alla som fyllt eller fyller 70 eller 75 år i år. Efteråt blir det kaffe, tårta och program för dem i Församlingshemmet. Anmäl deltagande senast till pastorskansliet, tel. 044-4101800.
Må 2/3 9.30: Morgonbön och kaffe i Församlingshemmet
Ti 3/3 13.00: Vänstugan i Församlingshemmet. Stina Österbro berättar om hur det är att vara funktionshindrad.
To 5/3 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD
kristinestadssvenskaforsamling.fi
Internationell afton: fr 27.2 kl 19 i K:stads förs.hem, Norrback m.fl., sång och musik
Högmässa: sö 1.3 kl 10 i L:fjärd, Lövdahl, Martikainen. Kl 12 i K:stad, Lövdahl, Nilsson
Söndagsskola: sö 1.3 kl 12 i K:stads förs.hem
Sängsamling: sö 1.3 kl 15 i Härkmeri bönehus till förmån för Gemensamt Ansvar, Saarinen, A-L Nilsson, Martikainen
Bibelsamtal: sö 1.3 kl 18 i L:fjärd förs.hem, Lövdahl
Missionsstugan: on 4.3 kl 12.30 i K:stads förs.hem
KARATRÄFF: fr 6.3 kl 19 i L:fjärd förs.hem, Kronlöf, Bergman. Israel-tema

NÄRPES

www.narpeforsamling.fi
Närpes
Lö 28.2 kl 18: "Kvällsmusik i S:ta Maria" Psalmskväll till förmån för Gemensamt Ansvar, Sundqvist, S.Lindén, Wallin.
Sö 1.3 kl 12: Gudstjänst Sundqvist, S.Lindén.
Sö 1.3 kl 14: Gudstjänst i Töjby bykyrka, Sundqvist, S.Lindén.
Må 2.3 kl 13: Symöte i Rangsby bykyrka, Wallin.
Övermark
Sö 1.3 kl 10: Högmässa Lassus, Wikstedt.
Sö 1.3 kl 18: Övermark-Yttermark Lions konsert i kyrkan, andakt Lassus.
Pörtom
Sö 1.3 kl 14: Gudstjänst Lassus, G.Lindén, Pörtomkören.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
Fr kl 13: Träffpunkten i församlingshemmet. Gäst: Jan-Erik Widjeskog. Englund, Brunell.
Fr kl 20: Ungdomskväll i församlingshemmet.
Sö kl 14: Högmässa, Englund, Brunell.
Må kl 10: Familjeklubben.
Må kl 13: Minior.
Må kl 15: Junior.
Ti kl 13: Missionsföreningen.
On kl 18: Kyrkokören övar.
Församlingsspastor Cay-Håkan Englund har semester 4-18.3. Vikarie är kyrkoherde Mats Björklund.

KORSHOLM
Högmässa: 1.3 kl 10 i kyrkan, psalmintro och kyrkkaffe, samt Gudstjänst: kl 12 i Smedsby förs.gård, Berg och Nordqvist-Källström.
Öppen dagklubb: 4.3 kl 9:30 vid Tölby hembygdsgrupp. Utekl med korvgällning och varm saft. Mammor, pappor eller dagmammor välkomna!

KVEVLAX
Tonårscafé: lö kl 19-22.30 i ds.
Högmässa: sö kl 10, Byskata, Vidjeskog.
Bön för bygden: må kl 19 i Missionskyrkan.
Karakaffe: to kl 9.15 i ds.
Petsmo lutherska bönehusförenings årsmöte: må 9.3 kl 18 hemma hos S & J Björkstam.
Församlingkretsens årsmöte: to 12.3 kl 18 i ds.

MALAX
FRK Blodtjänst: blodgivning to 26.2 kl. 14-17.30 i KH.
Högmässa: sö 1.3 kl 10 i kyrkan. Kyrktaxi. Norrback, Lax.
Träffpunkt Socken: Loppis måndagar 15-19 och tisdagar 10-14.
Onsdagar kl 10-14 för vuxna daglediga i Malax med omnejd. Vi umgås kring hälsofrämjande program och blir serverade varm sopplunch och kaffe för 3 euro. Loppis.
Diskussionsgruppen: Amici in spiritu on 4.3 kl. 19-20.30 i Kyrkhemmet.

PETALAX
Högmässa: sö 1.3 kl 11 Englund, Brunell, taxi
Syfoeren: on 4.3 kl 13
Andakter: to 5.3 kl 13 i Solbo, kl 14 i pensionärshemmets samlingsal

REPLIT
Kom med och sjung i projektkör till påsk: Kören medv vid gudstjänsterna i Replot kyrka på långfredagen och påskdagen. Övningar torsdagar kl 19 i förs.hemmet med start 5.3.
Barnkören återupptar också sina övningar to 5.3. kl 17.30.

SOLF
Gudstjänst: sö kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Anders Kronlund.
Söndagsskola: sö kl. 10.
Fader vår-samling: ti kl. 19 i prästg.
"Förlåt oss våra skulder, såsom också vi förlåta dem oss skyldiga äro", A-M. Audas-Willman.
Missionsvännerna: on kl. 13.
Födelsedagsfest: to 5.3.kl. 14-16 för 75- och 80-åringarna. Festal prosten Henry Byskata.

VESA
TRFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: sö kl 13 Store, Andersson.
Ungdags-tjänst: ons 4.3 kl 18 Mäkelä, Ihatsu, hjälpledarna.
Morgonbön: to 5.3 kl 9 Mäkelä, Böckelman, Pitkämäki-Ihatsu, Andersson.
Kärnträff-temafrukost: för kvinnor lö 7.3 kl 9.30 i stora förs.salen, Skolhusg. 28. Gäst: Johanna Söderholm. Pris: 7€.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1pm Tomas Ray.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Gudstjänst: sö kl 10 Jern, Karolin Wargh.
SUNDOM KYRKA
Högmässa: sö kl 10 Store, Andersson, Sundom spelmän.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
To kl 18.30: Bibelsits i Ytteresse bönehus. Apostlagärningarna 10.
Sö kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ravall, sång Ida Lassfolk. Textläsare: Kerstin Forsblom, dörrvärdar: konfirmandgrupp.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
Må kl 13.30: Symöte i Fyren, Smeds.
Ti kl 9.30: Pulkadag i Lappfors för Ytteresse föräldra-barngrupp. Egen grillkorv med.
-kl 18.30: Bibelstudium i Fyren, Isaksson.
On kl 19.30: Bibelhögläsning i Aina, Isaksson.

To 5.3 kl 9.30: Pulkadag i Lappfors för Överesse och Lappfors föräldra-barngrupp. Egen grillkorv med.
Lö 7.3 kl 19: Konsert med Jacob Gospel i församlingshemmet. Kollekt.
Fr 13.3 kl 19: Kvinnokväll i församlingshemmet. Maria Holmgård, Rebecca Ekman. Salt och sött på meny. Anmälan och medd. om dieter senast 6.3 till tfn 0403 100 458 (sms går bra) eller barbro.cederberg@evl.fi
Lö 14.3 kl 13-17: Pappa-barn dag i Fyren, Isaksson. För pappor (eller annan manlig släkting) med barn. Program inne och ute, enligt önskemål. Anmälan till tfn 0403 100 452 eller 0403 100 450.

JAKOBSTAD
Sö 11: Söndagsskolans dag vid Pörkenäs lägegård, Turpeinen, Lönnqvist.
12: Högmässa i kyrkan, Krokfors, Södo, manskören Adorate, dir. Nils-Oscar Frantz.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Stefan Snellman.
17: Fokus i FC. Lovsång och förbön, Mats Sjöhlinds lovsångsteam. Info om Sat7. Barnfokus med drama.
On 18: Samling för sörjande i FC. "Min väg genom sorgen", Hjördis Förars. Musik av Lars-Erik Björkstrand. Servering.
To 18: SLEF:s missionsafton i FC, Lisen och Bernhard Söderbacka.
19: Kvinnocafé i FC. Gäst: Christina Heikkilä. Violinmusik Sara Salmi.

KRONOBY
Musikcafé Lyktan: lö 28.2 kl 20.00-24.00
Högmässa: sö 1.3 kl 10.00, Östman, Ellfolk-Lasén
Karagruppen: ti 3.3 kl 18.00 i fh, Jan-Erik Sandström medv.
Musikleks: on 4.3 kl 9.30 i fh
Kyrkokören: to 5.3 kl 19.00

LARSMO
Fre 27.2 Obs! Inget öppet hus: i Xodus.
Sö 1.3 kl. 10 Högmässa: Lassila, Enkvist, sång av Eivor och Nils Johansson. Kyrkvård. Finnäs, Västerby.
To 5.3 kl. 18 Nattvard: vid Sandlunden, Sjöblom, Wiklund.
Fre 6.3 kl. 20 Ungdomssamling i Xodus: Vesa Ollilainen medverkar.
Lö 7.3 kl. 13.00-17.30 Bibelhelg: i församlingshemmet, Vesa Ollilainen, Leif Nummela. Tema: "Rustad för denna tid". Eget program för barnen. Möten kl. 13.00, 14.15, 16.00.
- kl. 19.00 Kvällsmöte: Ollilainen, Nummela, sång av Victoria och Viktor Asplund.
Sö 8.3 kl. 10 Högmässa: "Jesus segrar över mörkrets makter", Nummela, Lassila, Wiklund, Ungdomskören. Kyrkvård: Missionsdirektionen. Kl. 11.30 Kyrklunch, kl. 12.30. Avslutningsmöte.

NERDEVETIL
Andakt med HNN: to 26.2 kl. 14.00 vid Sandbacka vårdcenter.
Högmässa: sö 1.3 kl. 10.00 i fh, Store, Smedjebacka.
Läsmöte: sö 1.3 kl. 13.00, Murick läslag hos Sixten Slotte.
Fastlagstisdagens missionsevenemang inbringade 2 022€. Tack till alla som deltog!

NYKARLEBY

NYKARLEBY
Sö kl 10 Högmässa: Boris Salo, Lilius
Må kl 18 Kenyaminationen: fh, Gun o Hans Sandberg, "Intryck från världhem i Estland"
MUNSALA
Sö kl 12 Gudstjänst: Sandvik, Lilius
JEPPO
Sö kl 10 Högmässa: Sandvik
Ti kl 18 Bibelsits: fh
To kl 13 Missionssymöte: böneh. Gäst Nanny Westerberg

PEDERSÖRE
Ungdomskväll: Fr 20 i Kyrkhemmet, gäst: Frank Berger, ev. pulkåkning
Kväll med konst: Lö 18 i Kyrkhemmet i Bennäs, Gudrun Enkvist, Häggblom, servering
Högmässa: Sö 10 med nattvard i kyrkan, lit. Häggblom, pred. Erikson, kantor Sune Sundelin, textläsare Benita Finne, dörrvärdar Lepplax
Sammankomst: Sö 15 i Flyngårdens bönehus, Staffan Snellman
Andakt: Må 13.30 i Flyngårdens pensionärshem, Eklund
Bibelkväll: Ti 19 i Kyrkhemmet i Bennäs
Närståendevårdarcafé: To 5.3 kl. 13 i Kyrkhemmet i Bennäs
Symöten:
- Ti 13 i Lööv bönehus, Cecilia Kung
- Ti 14 i Hedbo seniorboende
- To 5.3 kl. 13 i Kyrkhemmet i Bennäs, Häggblom

PURMO
Lö kl 10-12: Drängstugan bjuder på kaffe. Snabblotteri. Välkomna!
Sö kl 11: Gudstjänst för stora och små i Kyrkhemmet, Sandström, Johansson. Efteråt lunch: grillkorv, fransk potatis, sallad (8€/4€).
Må kl 19.30: Salamugruppen i Prästgården.
Ti kl 13: Missionsgrupp i Sisbacka pensionärshem, Byskata.
-kl 13.30: Kenya-symöte hos Kerstin Lasén.
To kl 14: Andakt i Purmo hemmet, Byskata.
GEMENSAMT ANSVAR-insamlingen: har påbörjats och giroblanketter har blivit utdelade till alla hem. Obs, skriv in Purmo församlings REFERENSNUMMER 305611!

TERJÄRV
Kvällsmässa: sö 1.3 kl 18, Henrik Östman, kantorn
Läsmöte med Kolam läslag hos Jeanette och Jan-Anders Lindgren: ti 3.3 kl 19.
Finskspråkig bibel- och samtalsgrupp i Högnabba: on 4.3 kl 14, khden.
Läsmöte med Kortjärvi läslag i byagården. Vårdar: Solbritt och Sten Häggblom: to 5.3 kl 19.

LEDIGA TJÄNSTER

KYRKOSTYRELSEN

Bli turistpräst eller turistkantor

Kyrkans arbete bland finländare utomlands söker turistpräster och turistkantorer för höst-vårsäsongen 2015-2016 för arbetet bland finländska turister och säsongboende. Lediga platser finns på Rhodos, Spaniens solkust, Costa Blanca, Gran Canaria och Teneriffa.

Platsannonser i sin helhet och mera information om befattningarna finns på adressen www.evl.fi/ulkosuo-malaiset och www.evl.fi/rekrytointi.

Ansökan inklusive bilagor samt matrikelutdrag riktas till Kyrkostyrelsen och lämnas i första hand via den elektroniska rekryteringstjänsten på adressen sakasti.fi/tyopaikat eller till Kyrkostyrelsens registratörskontor PB 210 (Södra Kajen 8), 00131 Helsingfors senast torsdagen 19 mars 2015 kl. 16.00. Sökande bör reservera tid för intervju den 7 eller 8 april 2015.

Frågor besvaras av koordinatör för kyrkans turistarbete Bror Träskbacka tfn 09 1802 475 (bror.traskbacka@evl.fi).

www.evl.fi/ulkosuo-malaiset

Kyrkans värdedebatt 26.2 kl. 18
Helsingfors domkyrkas krypta

Riksdagspartiernas ordförande diskuterar fattigdom, utvecklings-samarbete och religionsfrihetsfrågor.

Delta på plats eller via evl.fi

EV.LUTH. KYRKAN I FINLAND

Glutenfria nattvardsoblater

Vi har bakat oblater i 106 år. Numera är våra oblater glutenfria och bakade på KRAV-märkta råvaror. De är ett hantverk där allt görs för hand.

Välkommen att beställa Era oblater från vårt oblatbageri! www.erstadiakoni.se/oblatbageri

 Ersta diakoni

KUNGÖRELSER

UNDERSTÖD

ur Gunvor och Bo Skogmans allmännyttiga minnesfond för kristen verksamhet i hemland och utland.

Fondens ändamål är att genom bidrag understöda kristen verksamhet i hem- och utland. Hit räknas även bidrag till finlandssvenska tidningar, tidskrifter, litteratur, TV-program, filmer eller skivutgivning.

Bidragsmottagarna kan också vara föreningar, arbetsgrupper och enskilda personer. Församlingar, föreningar och andra organisationer kan också beviljas bidrag för att finansiera besök av gästtalar och sångare.

Alla mottagare bör tillhöra någon evangelisk luthersk organisation, väckelserörelse eller någon annan ekumenisk inriktad kyrklig organisation. Understöden skall användas för ökad kristen profilering och för att befrämja uppfattningen att bibeln är ofelbart Guds ord, som därmed har auktoritet och full relevans i alla tider. Syften med stöden är att bidra till fördjupad kristen tro och ökad teologisk medvetenhet.

Understöd kan sökas ur fondens medel för ändamål enligt stadgarna. Ansökningarna skall vara inlämnade senast 31.3.2015 under adressen: Församlingsrådet i Kristinestad svenska församling, PB 59, 64101 Kristinestad. Kontonummer skall bifogas ansökan.

 KYRKAN I HELSINGFORS

Helsingfors kyrkliga samfällighets gemensamma kyrkofullmäktige sammanträder torsdagen den 12 mars 2015 klockan 18 i Församlingarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 4.3.2015 framlagd på anslagstavlor vid Helsingfors församlingars pastorexpeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben: www.helsinginseurakunnat.fi/hallinto. Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 16 februari 2015

Ordförande

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skotsam, rökfri kvinna söker hyreslägenhet i Helsingfors fr.o.m. v. 11, pga arbete. Inga husdjur. 040-7720561

Pålitlig pensionär söker förmånlig hyreslägenhet (stor etta eller tvårummare) i södra, västra Helsingfors eller i Esbo. Gärna för ett längre hyreskontrakt. Eije Oscarsson, 0400 974740

UTHYRES

RUM + KOKVRÅ, WC, DUSCH
780 + 20 vatten. Tempelg.
-H:fors. +358-50-338 9214

Trevlig 2 r + kv, 56 m², med parkutsikt i södra Helsingfors.
Hyra 1100 € + vatten 15 €/pers.
Tel. 0405540610.

Visste du att...

du kan lämna in din hyresannons via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

Maria! – utställning i Johanneskyrkans krypta

Mats Hermansson, domprost i Visby på Gotland, kommer att visa sina konstverk i Johanneskyrkans krypta den 22.3-7.4. Målningarna, som han kallar presenningsikoner, har under denna utställning Maria som tema. Hermansson säger följande om sina ikoninspirerade målningar:

– Jag målar inte ikoner. Det känns angeläget att säga det tydligt. Jag är på tok för otrogen och experimentell i mitt målande för att platsa i ikonmålarnas skara. Däremot är jag sedan ungdomen fascinerad av ikonmåleriet. Den östliga kyrkans rika bildspråk är inspirerande att ta spjörn emot. Jag tar till mig en del av det klassiska ikonmåleriets lagbundenhet men bearbetar det genom att bryta upp, utelägna och möblera om. Jag lånar lite här och där, vrider till det, lyfter fram detaljer och strävar mot det enkla. Syftet är att skapa en vacker bildbrygd med läkande och lugnande inverkan på människor.

På Marie bebådelsedag, den 22.3, predikar Mats Hermansson i Johanneskyrkans högmässa klockan 12, och efter gudstjänsten blir det vernissage i kryptan. Hjärtligt välkommen!

■ ANNA MARIA BÖCKERMAN

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

Handelmanns Cafe **BOX BED BREAKFAST**
MAJATALO VÄRDSHUS
SPJUTSUNDSVÄGEN 105
01190 BOX SIBBO
+358 50 - 592 42 55
WWW.UUWANAS.FI
Tarha-Uuwana's Gärd

Webshop med
åländskt konsthantverk
saltshop.ax
SALT
KONSTHANTVERK
Sjökvarteret, tel.21505, www.salt.ax

ÅBO SVENSKA TEATER PRESENTERAR

JUSSI HELMINENs dramatisering av ANNI BLOMQVISTs romaner
och musik av MATTI PUURTINEN

STORMSKÄRS MAJA

regi JAKOB HÖGLUND

PREMIÄR 12.9.2015

Annonsera i Kyrkpressen!

Med en annons når du hela Svenskfinland.

Kontakta våra
annonsförsäljare:

Leif Westerling,
050 329 4444

Jonny Åstrand,
050 092 4528

Eller via e-post:

annons@kyrkpressen.fi

www.kyrkpressen.fi

KP
KYRKPRESSEN

Optisk specialaffär

BACKMANS OPTIK
Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

ÅBO SVENSKA TEATER

WWW.ABOSVENSKATEATER.FI

En man var inlagd på sjukhuset. Hans fru och prästen var på besök. När prästen satte sig ner intill honom började mannen andas konstigt. Han fick tag i papper och penna och skrev snabbt: – Du sitter på slangen.

TIDEN DÅ Amerikatrunken forslades över Atlanten är förbi, men Magnus Enlunds forskning om emigranter är fortfarande aktuell.

Forskar i uppbrrott

Migrationsforskningen kan hjälpa till med att skapa tolerans mellan invandrare och finländare.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Magnus Enlund forskar i utflyttningen till Amerika och Sverige. Han är projektledare på det nyöppnade Migrationsinstitutet, Centret för Svenskfinland, med säte i Kronoby.

– En av våra viktiga uppgifter är att skapa tolerans mellan invandrare och finländare. Genom forskning får man kunskap om läget och hur man kan hjälpa till med att skapa tolerans.

Kan man här dra nytta av finländarnas erfarenhet som emigranter?

– Absolut. Österbottningarna som var utomlands lärde sig om utländska folkslag och kulturer. Den kunskapen hade de med sig när de kom hem.

Österbottningarna emi-

grerade i högre grad än övriga finländare. Av alla dem som emigrerade till Amerika var 52 procent från Vasa län. Till Sverige emigrerade också mest österbottningar. De emigrerade också från Nyland och andra håll i Svenskfinland, men inte i samma utsträckning.

Vad handlar din forskning om?

– Jag forskar i emigrationen från Österbotten i ett erfarenhetshistoriskt perspektiv. Jag jämför emigranternas erfarenheter av Amerika och Sverige. Forskningen om Amerika bygger på tre större brevsamlingar. Jag har gjort intervjuer om emigrationen till Sverige.

– Det börjar med emigranternas erfarenheter från hemlandet, och den mentala lösgörelseprocess som föregick flytten, speciellt till

”Vilka är de strategier de som flyttat från fjärran länder använder för att anpassa sig till Finland?”

Sverige. Emigranternas förväntningar blev erfarenhet när de kom fram. Och erfarenheterna blev nya förväntningar, skapade av det nya livet där.

Det finns både likheter och skillnader.

– Det som präglar de österbottniska emigranterna är inställningen till arbete. Arbetet är en dygd.

Men det handlar också om hemlängtan, om avbrott i det livsmönster man vant sig vid i hemlandet. En process där kontinuiteten bryts.

– Därför tyr man sig ofta till folk från hemtrakterna i det nya landet. Till exempel bosatte sig många Karlebybor i Coos Bay i USA.

I en av brevsamlingarna Enlund undersöker drev hemlängtan emigranterna tillbaka till Finland.

– Beroende på källorna kom mellan tjugo och trettio procent av dem tillbaka. En del kom tillbaka med mjölktaget och andra med stora förmögenheter.

Andligheten faller utanför

Den andliga biten av emigranternas liv faller utanför Enlunds pågående forskning. I några brev nämner brevskrivarna ”om Gud vill”.

– Men jag känner till att många som emigrerade till Amerika var laestadianer. De emigrerade av samma orsak som alla andra, de var inte utsatta för religiös förföljelse.

Emigranterna tog med sig sitt lutherska arv. Det var ytterst sällan som de övergav det andliga arvet från hemlandet. I Amerika organiserade laestadianerna sig i bland annat Apostolic Lutheran Church of America.

– Ibrevväxlingen till hemlandet kunde de hänge sig åt att skriva långa predikningar.

Enligt Enlund har finlandssvenskarna överlag assimilerats bra i det amerikanska samhället. För finskatalande var det svårare att anpassa sig. Man känner igen dem ännu i fjärde och femte generationen.

– Österbottningarna var härdiga, de hade en lång tradition som båtbyggare och färdades till andra länder och tog med sig innovationer. Det hjälpte dem att anpassa sig i Amerika.

De som emigrerade till USA gjorde det mera definitivt än de som flyttade till Sverige.

Emigrationen till Ameri-

ka var som kraftigast i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Från Finland emigrerade 350 000 personer mellan 1870–1930, av dem var 20–25 procent finlandssvenskar. Det upprepades med emigrationen till Sverige, då österbottniska byar tömdes på en stor del av sin befolkning. Utflyttningen till Sverige kulminerade 1969–70 då 80 000 finländare flyttade.

– Det ligger något allmänmänskligt i att integreras i ett nytt samhälle. Det gäller också invandrarna till Finland. Även de har ställts inför ett uppbrrott. Det borde man också forska i. Vilka är de mekanismer och strategier som i synnerhet de som flyttat från fjärran länder använder för att anpassa sig i Finland? Där är hemlängtan och inställningen till arbete viktiga aspekter.

Vilken är religionens roll här?

– En uppfattning är att muslimerna trivs i norra svenska Österbotten. Här tar man religionen på allvar. Här kan man knappast tänka sig att rita en satir av profeten Muhammed. Den religiösa konservatismen kan ha en konstruktiv sida.

Med tanke på händelserna i Köpenhamn och Paris tycker Enlund att det är viktigt att öka toleransen mot invandrare.

– Invandrarna ökar markant. För 25 år sedan fanns det 50 000 invandrare i Finland, nu är de över 200 000. Fortsätter invandringen i samma takt uppskattas antalet 2050 till en miljon. Då är det viktigt att kunna hantera religionen. Jag tycker det handlar om attitydfostran hos oss finländare.

Men det krävs en ömsesidigt respekt.

– Skolan har en väldigt viktig roll i att få elever med invandrarbakgrund att respektera våra traditioner och lagar.

Vad gör du annat än forskar som projektledare för Migrationsinstitutet?

– Jag planerar bland annat utställningar, forskningsprojekt och seminarier.

Under tre år finansierar finlandssvenska fonder institutets finlandssvenska center. Därefter hoppas man att undervisningsministeriet ska ta över finansieringen.

– Det torde inte vara helt omöjligt att vi får finansiering.